

Aseiad Strwythuredig 2023 – Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe

Blwyddyn archwilio: 2023

Dyddiad cyhoeddi: Ebrill 2024

Cyfeirnod y ddogfen: 3798A2023

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Mewn achos o dderbyn cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddo, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae'r cod adran 45 yn nodi'r arfer wrth ymdrin â cheisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru ac Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay. Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Cynnwys

Adroddiad cryno	
Ynglŷn â'r adroddiad hwn	4
Canfyddiadau allweddol	5
Argymhellion	7
Adroddiad manwl	
Tryloywder bwrdd, effeithiolrwydd a chydlyniant	11
Systemau sicrwydd corfforaethol	17
Dull corfforaethol o gynllunio	22
Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol	25
Atodiadau	
Atodiad 1 – Dulliau archwilio	29
Atodiad 2 – Cynnydd a wnaed ar argymhellion y flwyddyn flaenorol	31
Atodiad 3 – Ymateb sefydliadol i argymhellion archwilio	35

Adroddiad cryno

Ynglŷn â'r adroddiad hwn

- 1 Mae'r adroddiad hwn yn nodi canfyddiadau gwaith asesu strwythuredig 2023 yr Archwilydd Cyffredinol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (y Bwrdd Iechyd). Mae ein gwaith asesu strwythuredig wedi'i gynllunio i helpu i gyflawni gofyniad statudol yr Archwilydd Cyffredinol o dan adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 i fod yn fodlon bod cyrff y GIG wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddefnyddio adnoddau.
- 2 Cynhaliwyd ein gwaith Asesu Strwythuredig 2023 ar adeg pan oedd cyrff y GIG yn dal i ymateb i etifeddiaeth pandemig COVID-19 wrth iddynt geisio adfer a thrawsnewid gwasanaethau ac ymateb i'r galw ychwanegol yn y system sydd wedi cronni yn ystod y pandemig. Ar ben hynny, mae cyrff iechyd hefyd yn delio â set ehangach o heriau sy'n gysylltiedig â'r argyfwng costau byw, yr argyfwng hinsawdd, pwysau chwyddiant ar gyllid cyhoeddus, prinder gweithlu, ac ystâd sy'n heneiddio. Yn fwy nag erioed, felly, mae angen i gyrff y GIG a'u Byrddau gael trefniadau llywodraethu corfforaethol cadarn a all roi sicrwydd iddynt eu hunain, y cyhoedd a rhanddeiliaid allweddol bod y camau angenrheidiol yn cael eu cymryd i ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel, diogel ac ymatebol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei wario'n ddoeth.
- 3 Prif ffocws y gwaith fu ar drefniadau corfforaethol y Bwrdd Iechyd ar gyfer sicrhau bod adnoddau'n cael eu defnyddio'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd, gyda ffocws penodol ar dryloywder, cydlyniant ac effeithiolrwydd y Bwrdd; systemau sicrwydd corfforaethol; Ymagwedd gorfforaethol tuag at gynllunio; ac agwedd gorfforaethol tuag at reolaeth ariannol. Nid ydym wedi adolygu trefniadau gweithredol y Bwrdd Iechyd fel rhan o'r gwaith hwn.
- 4 Mae ein gwaith wedi cael ei lywio gan ein gwaith asesu strwythuredig blaenorol, sydd wedi'i ddatblygu a'i fireinio dros sawl blwyddyn. Mae hefyd wedi'i hysbysu gan:
 - Reolau Sefydlog Model, Cadw a Dirprwyo Pwerau
 - Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog Model
 - Cylchlythyrau a chanllawiau iechyd perthnasol Llywodraeth Cymru
 - Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau'r GIG yng Nghymru (Ail Argraffiad)
 - Canllawiau arferion da perthnasol eraillGwnaethom ein gwaith rhwng mis Gorffennaf 2023 a mis Medi 2023. Mae'r dulliau a ddefnyddiwyd gennym i gyflawni ein gwaith wedi'u crynhoi yn **Atodiad 1**.
- 5 Rydym hefyd yn darparu diweddariad yn yr adroddiad hwn ar gynnydd y Bwrdd Iechyd wrth fynd i'r afael ag argymhellion rhagorol a nodwyd mewn adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol yn **Atodiad 2**.

Canfyddiadau allweddol

- 6 Yn gyffredinol, gwelsom fod **gan y Bwrdd lechyd drefniadau effeithiol ar y cyfan i sicrhau llywodraethu da. Fodd bynnag, mae cyfleoedd yn bodoli i wella'r trefniadau hyn ymhellach gyda ffocws penodol sydd ei angen ar gryfhau monitro ansawdd, cyfleu gweledigaeth a strategaeth hirdymor, cynyddu'r ffocws ar ofal sylfaenol, sefydlogi'r Tîm Gweithredol, a gwella'r gwaith o fonitro arbedion.**

Tryloywder bwrdd, effeithiolrwydd a chydlyniant

- 7 Canfuom fod **y Bwrdd a'i bwyllgorau yn gweithredu'n dda ar y cyfan, gydag ymrwymiad parhaus i dryloywder cyhoeddus a gwelliant parhaus. Fodd bynnag, mae cyfleoedd yn parhau i wella rhai trefniadau ymhellach, megis y broses ar gyfer teithiau cerdded y Bwrdd ac ansawdd y papurau yr adroddwyd. Mae'r Bwrdd yn parhau i fod yn gydlynol, ac mae gwyradau diweddar o rolau uwch arweinyddiaeth allweddol wedi'u rheoli'n dda, er y bydd angen i'r Bwrdd lechyd sefydlogi ei Dîm Gweithredol cyn gynted â phosibl.**
- 8 Mae'r Bwrdd yn parhau i fod yn ymrwymedig i dryloywder cyhoeddus, gyda chyfarfodydd yn parhau i gael eu ffrydio'n fyw a chrynodebau o drafodaethau a gynhaliwyd yn breifat bellach wedi'u cynnwys ym mhapurau'r Bwrdd. Fodd bynnag, mae cyfleoedd yn parhau i wella tryloywder busnes y Bwrdd ymhellach, drwy sicrhau, er enghraifft, bod gwybodaeth allweddol ar gael ar wefan y Bwrdd lechyd, hyrwyddo cyfarfodydd Bwrdd yn fwy rhagweithiol a rhoi gwybod am weithgareddau'r Cadeirydd yn ffurfiol. Mae trefniadau'r Bwrdd lechyd ar gyfer diweddarau a monitro cydymffurfiaeth â fframweithiau rheoli craidd yn dda ar y cyfan, er bod cyfleoedd yn parhau i gynyddu hygyrchedd cyhoeddus polisïau'r Bwrdd lechyd.
- 9 Mae'r Bwrdd a'r pwyllgorau yn gweithio'n dda ar y cyfan. Gwnaed newidiadau i strwythur y pwyllgor yn ystod y flwyddyn i wella craffu a sicrwydd, ond bydd y rhain yn cymryd amser i'w gwreiddio. Yn gyffredinol, mae papurau o safon dda, gyda chefnogaeth a hyfforddiant ar gael i gyflwynwyr i'w helpu i gyflwyno risgiau a materion allweddol yn gryno. Fodd bynnag, mae angen mwy o waith o hyd i gynyddu'r ffocws ansawdd yn adroddiad perfformiad y Bwrdd lechyd.
- 10 Mae'r Bwrdd lechyd wedi parhau i ddangos ymrwymiad cadarnhaol i glywed gan staff a chleifion ond mae angen iddo gynyddu nifer y teithiau cerdded Bwrdd, sicrhau eu bod yn cwmpasu ystod ehangach o wasanaethau ac yn adrodd yn ffurfiol ar y gweithgareddau hyn drwy fframwaith y cytunwyd arno. Mae'r Bwrdd yn gydlynol ac yn parhau i ddangos ymrwymiad cadarnhaol i welliant parhaus. Mae camau priodol wedi'u cymryd i fynd i'r afael â bylchau diweddar mewn sawl rôl arweinyddiaeth allweddol, ond mae'r trefniadau dros dro hyn yn peryglu ansicrwydd yn y tymor canolig os na chânt eu datrys fel y cynlluniwyd.

Systemau sicrwydd corfforaethol

- 11 Canfuom fod **y Bwrdd Iechyd wedi parhau i ddatblygu ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd, ac mae trefniadau rheoli risg a pherfformiad yn dda ar y cyfan. Fodd bynnag, mae angen mwy o ffocws ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau a pherfformiad gofal sylfaenol. Mae lle hefyd i wneud gwell defnydd o risgiau corfforaethol i yrru busnes Bwrdd a phwyllgor.**
- 12 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i ddatblygu ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd, gan ychwanegu'n fanwl ar gadernid rheolaethau a sicrwydd. Ond mae angen mwy o waith i fynegi effaith, sgorio risgiau, a chryfhau ffynonellau sicrwydd. Er bod trefniadau rheoli risg da ar waith, gyda pholisïau risg yn gyfredol, gellid defnyddio risgiau yn fwy effeithiol i yrru busnes Bwrdd a phwyllgor.
- 13 Mae trefniadau rheoli perfformiad wedi'u cryfhau, gyda chyflwyno dull cerdyn sgorio cytbwys yn ddiweddar. Fodd bynnag, mae heriau perfformiad gweithredol yn parhau, yn enwedig yng Ngrŵp Gwasanaeth Treforys. Mae angen cryfhau'r adroddiadau perfformiad i'r Bwrdd a'i bwyllgorau hefyd, gyda'r angen am fwy o ffocws ar ofal sylfaenol yn yr adroddiad perfformiad. Er bod y Bwrdd Iechyd wedi cymryd camau cadarnhaol i wella ei drefniadau llywodraethu ansawdd, gan gynnwys cymeradwyo Strategaeth Ansawdd pum mlynedd a chymeradwyo'r Fframwaith Ansawdd yn ddiweddar, mae ganddo waith i'w wneud o hyd. Mae hyn yn cynnwys gwella craffu ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau ac ymgorffori'r Fframwaith Ansawdd. Mae trefniadau ar gyfer olrhain argymhellion archwilio mewnlol ac allanol yn gryf, ond mae cyfleoedd yn parhau i wella prosesau ar gyfer olrhain argymhellion rheoleiddwyr eraill.

Dull corfforaethol o gynllunio

- 14 Canfuom, **er bod trefniadau cynllunio corfforaethol y Bwrdd Iechyd yn dda ar y cyfan, nid oes ganddo strategaeth hirdymor o hyd ac nad yw wedi gallu cynhyrchu IMTP y gellir ei gymeradwyo. Mae hefyd angen i fonitro strategaethau a chynlluniau gael eu cyflawni.**
- 15 Mae trefniadau cynllunio corfforaethol y Bwrdd Iechyd yn dda ar y cyfan, gydag ymgysylltiad da â rhanddeiliaid yn natblygiad Cynllun Blynnyddol 2023-26/2023/26 IMTP 2023-24 a dwy strategaeth 10 mlynedd newydd ar gyfer iechyd ac ystadau'r boblogaeth. Fodd bynnag, mae diffyg strategaeth hirdymor wedi effeithio ar allu'r Bwrdd Iechyd i alinio cynlluniau a strategaethau allweddol yn effeithiol. Yn gyffredin â byrddau iechyd eraill, nid yw'r Bwrdd Iechyd hefyd wedi gallu cynhyrchu IMTP a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru ac wedi hynny mae'n gweithio i Gynllun Blynnyddol. Mae gwaith bellach ar y gweill i adolygu gweledigaeth gyffredinol ac amcanion strategol y Bwrdd Iechyd.
- 16 Mae gan y Bwrdd Iechyd drefniadau da ar gyfer monitro darpariaeth yr IMTP / Cynllun Blynnyddol. Fodd bynnag, mae angen cryfhau trefniadau i oruchwylio'r gwaith o gyflawni cynlluniau a strategaethau eraill o ystyried absenoldeb

mecanweithiau i fonitro darpariaeth y ddwy strategaeth 10 mlynedd newydd ar gyfer rhostir ac ystadau poblogaeth.

Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol

- 17 Er **gwaethaf proses glir ar gyfer cynllunio ariannol, a threfniadau da ar gyfer rheoli a monitro'r sefyllfa ariannol, canfuom fod sefyllfa ariannol y Bwrdd lechyd yn hynod heriol ar gyfer 2023-24.**
- 18 Er i'r Bwrdd lechyd gyflawni llawer o'i amcanion a'i ddyletswyddau ariannol ar gyfer 2022-23, mae'r sefyllfa ariannol yn heriol iawn ar gyfer 2023-24. Gan weithio i ddiffyg ariannol arfaethedig o £86.6 miliwn, roedd y Bwrdd lechyd yn adrodd am amrywiad anffafriol o £13.2 miliwn yn erbyn ei derfyn adnoddau referniw ym Mis 4 2023-24. Y diffyg tair blynedd a ragwelir cronuss yw £109.2 miliwn. Roedd y Bwrdd lechyd hefyd yn rhagweld gorwariant yn erbyn ei derfyn adnoddau cyfalaf o £3.3 miliwn.
- 19 Mae gan y Bwrdd lechyd broses glir ar gyfer cynllunio ariannol, gyda chyfranogiad da gan y Bwrdd, er bod datblygu a chyflawni ei gynllun cynilo yn her. Mae'r Bwrdd lechyd angen arbedion o £32.8 miliwn ond roedd yn adrodd bwlch cynilo a nodwyd o £10.8 miliwn ym mis 4 2023-24. Roedd cyflawni arbedion ym Mis 4 hefyd y tu ôl i broffil, gan adael arbedion o £26.3 miliwn i'w cyflawni yn wyth mis arall y flwyddyn ariannol. Mae trefniadau sydd ar waith i oruchwylio a chraffu rheolaeth ariannol yn gadarn, er nad oedd dau grŵp gwasanaeth wedi llofnodi eu llythyrau atebolrwydd ariannol ar adeg ein gwaith. Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i fod â threfniadau cadarn ar gyfer monitro a chraffu ar ei sefyllfa ariannol, er y byddai ffocws manylach ar gynlluniau arbedion gan y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid yn cryfhau craffu.

Argymhellion

- 20 **Arddangosyn 1** yn manylu ar yr argymhellion sy'n codi o'n gwaith. Mae'r rhain yn cynnwys ein hasesiad o flaenoriaeth. Mae ymateb y Bwrdd lechyd i'n hargymhellion yn cael ei gynhoi yn **Atodiad 3**.

Arddangosyn 1: 2023 argymhellion

Argymhellion

Tryloywder busnes y Bwrdd

- A1 Mae cyfleoedd yn bodoli i wella tryloywder busnes y Bwrdd a'r Pwyllgor ymhellach. Dylai'r Bwrdd lechyd:

Argymhellion

- a) adolygu'r systemau a'r prosesau a ddefnyddir i gyfarfodydd Bwrdd Ilif byw, gyda'r bwriad o wella ansawdd sain a gweledol (**Blaenoriaeth Canolig**);
- b) sicrhau bod Adroddiad ysgrifenedig gan Gadeirydd yn cael ei ddarparu i bob cyfarfod o'r Bwrdd (**Blaenoriaeth Ganolig**); a
- c) sicrhau bod holl gyfarfodydd y Bwrdd a digwyddiadau eraill, fel y Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol, yn cael eu hyrwyddo drwy sianeli cyfryngau cymdeithasol y Bwrdd lechyd (**Blaenoriaeth Canolig**).

Trefniadau cadeirydd pwyllgor

- A2 Er bod Cadeirydd y Bwrdd ar hyn o bryd yn cadeirio'r Bartneriaeth, lechyd y Boblogaeth a'r Pwyllgor Cynllunio o ystyried ei fabandod a'i gylch gwaith, ni ddylai'r trefniant hwn fod ond un dros dro i ryddhau capasiti'r Cadeirydd a galluogi'r pwyllgor i roi'r sicrwydd sy'n ofynnol iddi fel Cadeirydd y Bwrdd. Dylai'r Bwrdd lechyd geisio penodi Cadeirydd Pwyllgor o'r garfan ehangach o Aelodau Annibynnol (**Blaenoriaeth Ganolig**).

Bwrdd yn cerdded o gwmpas

- A3 Mae teithiau cerdded bwrdd yn ad-hoc ac yn canolbwyntio gormod ar wasanaethau gofal eilaidd. Dylai'r Bwrdd lechyd:
- a) cynyddu amllder teithiau cerdded, gan sicrhau eu bod yn cynnwys Aelodau Annibynnol a Chyfarwyddwyr Gweithredol, ac yn cwmpasu ystod ehangach o wasanaethau'r Bwrdd lechyd (**Blaenoriaeth Uchel**);
 - b) datblygu fframwaith ar gyfer ymweliadau er mwyn galluogi dull cyson (**blaenoriaeth uchel**); a
 - c) sicrhau bod themâu a champau gweithredu allweddol sy'n deillio o'r ymweliadau'n cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (**Blaenoriaeth Uchel**).

Fframwaith Sicrwydd Bwrdd

- A4 Mae'r Bwrdd lechyd wedi parhau i adolygu a gwella Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd (BAF); Fodd bynnag, mae rheolaethau a sicrwydd ar gyfer yr amcan darparu gofal mewn amgylcheddau diogel a modern yn cael eu hystyried yn gyfyngedig heb unrhyw gamau clir ar waith i fynd i'r afael â hyn. Felly, dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod yr adroddiad cryno yn nodi camau sy'n cael eu cymryd i wella'r rheolaethau a'r sicrwydd i sicrwydd rhesymol (**Blaenoriaeth Uchel**).

Argymhellion

Rheoli risg

- A5 Er bod risgiau corfforaethol yn cael eu neilltuo i bwyllgorau, nid ydynt yn cael eu defnyddio'n effeithiol i hysbysu busnes y Bwrdd a'r pwyllgor. Dylai'r Bwrdd lechyd fynd i'r afael â hyn drwy sicrhau bod risgiau corfforaethol yn cael eu hystyried wrth lunio rhaglenni gwaith pwyllgor ac agendâu (**Blaenoriaeth Ganolig**).

Perfformiad gofal sylfaenol

- A6 Mae gan yr Adroddiad Perfformiad Integredig gyfeiriad cyfyngedig at berfformiad gofal sylfaenol. Fel rhan o'r adnewyddu a gynlluniwyd, dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod mwy o ffocws ar berfformiad gofal sylfaenol (**Blaenoriaeth Uchel**).

Craffu ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau

- A7 Er bod rhai gwelliannau wedi'u gwneud, mae lle i wella o hyd yn y ffordd y mae ansawdd a diogelwch gwasanaethau yn cael eu craffu. Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod y Cyfarwyddwyr Gweithredol Clinigol sy'n gyfrifol am ansawdd a diogelwch yn cyflwyno'r Adroddiad Perfformiad Integredig (IPR) i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (**Blaenoriaeth Uchel**).

Monitro cyflwyno strategaethau

- A8 Nid oes unrhyw fecanweithiau ar waith i fonitro darpariaeth Strategaethau lechyd ac Ystadau'r Boblogaeth. Dylai'r Bwrdd lechyd roi mecanweithiau ar waith i fonitro'r ffordd y mae'r strategaethau hyn yn cael eu cyflawni, ac adrodd ar gynnydd i'r pwyllgor perthnasol (**Blaenoriaeth Uchel**).

Llythyrau atebolrwydd

- A9 Er gwaethaf yr heriau ariannol sy'n wynebu'r Bwrdd lechyd, nid yw dau lythyr atebolrwydd wedi'u llofnodi eto. Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod yr holl lythyrau atebolrwydd ar gyfer 2023-24 wedi'u llofnodi (**Blaenoriaeth Uchel**).

Goruchwyllo cynlluniau Cynilo

- A10 Er bod y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid yn edrych ar y gofynion arbedion lefel uchel, gallai'r pwyllgor elwa o dderbyn adroddiad manylach i gynorthwyo craffu. Dylai'r Bwrdd lechyd ddarparu adroddiad arferol i'r pwyllgor sy'n nodi'r

Argymhellion

cynlluniau cynilo penodol y mae'r grwpiau gwasanaeth a'r cyfarwyddiaethau corfforaethol wedi'u rhoi ar waith, a'r cynnydd o ran cyflawni (**Blaenoriaeth Uchel**).

Adroddiad manwl

Tryloywder bwrdd, effeithiolrwydd a chydlyniant

- 21 Gwnaethom ystyried a yw Bwrdd y Bwrdd lechyd yn cynnal ei fusnes yn briodol, yn effeithiol ac yn dryloyw.
- 22 Canfuom fod y **Bwrdd a'i bwyllgorau yn gyffredinol yn gweithredu'n dda, gydag ymrwymiad parhaus i dryloywder cyhoeddus, a gwelliant parhaus. Fodd bynnag, mae cyfleoedd yn parhau i wella rhai trefniadau ymhellach, megis y broses ar gyfer teithiau cerdded y Bwrdd ac ansawdd y papurau yr adroddwyd. Mae'r Bwrdd yn parhau i fod yn gydlynol, ac mae gwyradau o rolau arweinyddiaeth uwch allweddol wedi cael eu rheoli'n dda. Fodd bynnag, mae angen llenwi swyddi gweithredol allweddol yn barhaol ar y cyfle cyntaf i ddarparu sefydlogrwydd a sicrwydd yn y tymor canolig i'r tymor hir.**

Tryloywder cyhoeddus busnes y Bwrdd

- 23 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad i dryloywder cyhoeddus busnes bwrdd a phwyllgor. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r Bwrdd a'r Pwyllgor:
- cyfarfodydd sy'n hygyrch i'r cyhoedd;
 - papurau sydd ar gael i'r cyhoedd cyn cyfarfodydd;
 - penderfyniadau a busnes yn cael eu gwneud yn dryloyw; a
 - chofnodion cyfarfod yn cael eu gwneud ar gael i'r cyhoedd mewn modd amserol.
- 24 Canfuom, **er bod y Bwrdd yn parhau i fod yn ymrwymedig i gynnal ei fusnes yn agored ac yn dryloyw, mae cyfleoedd yn parhau i wella ei drefniadau ymhellach.**
- 25 Mae'r Bwrdd yn parhau i ffrydio'i gyfarfodydd cyhoeddus yn fyw er mwyn galluogi aelodau'r cyhoedd i'w harsylwi'n rhithwir. Fodd bynnag, mae ansawdd sain a gweledol y ffrydiau byw hyn yn wael, sy'n effeithio ar allu'r gwylwr i ddilyn y sgysiau. At hynny, nid yw'r dolenni i'r ffrydiau byw ar gael tan ar ôl dechrau pob cyfarfod. Dylai'r Bwrdd lechyd fynd i'r afael â'r materion hyn er mwyn galluogi mynediad cyhoeddus llawn i'w gyfarfodydd (**Argymhelliad 1a**). Er nad yw cyfarfodydd pwyllgor yn cael eu ffrydio'n fyw na'u recordio, gall aelodau'r cyhoedd eu mynychu'n bersonol os dymunant.
- 26 Mae papurau'r Bwrdd Cyhoeddus yn parhau i gael eu cyhoeddi saith diwrnod cyn pob cyfarfod. Gwelsom enghreifftiau¹ lle nad oedd papurau pwyllgor ar gael i'r cyhoedd cyn y cyfarfod, ond roedd cyfyngiadau adnoddau yn sgil y rhain yn ystod

¹ Pwyllgor Perfformiad a Chyllid, Gorffennaf 2023; Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch, Gorffennaf 2023; Pwyllgor y Gweithlu ac OD, Awst 2023; Pwyllgor Archwilio, Gorffennaf 2023; Pwyllgor lechyd, Cynllunio a Phartneriaeth y Boblogaeth, Mehefin 2023.

cyfnod yr haf. Mae'r holl bapurau wedi bod ar gael wedi hynny. Ar y cyfan, mae cydbwysedd da o faterion yn cael eu trafod yn gyhoeddus, a gwnaethom arsylwi trafodaethau agored a gonest. Mae crynodeb o'r trafodaethau a gynhaliwyd yng nghyfarfodydd preifat y Bwrdd bellach wedi'i gynnwys yn yr Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol arferol a gyflwynir ym mhob cyfarfod o'r Bwrdd cyhoeddus. Yn adroddiad asesu strwythuredig y llynedd, argymhellwyd y dylid trafod gwybodaeth gwrth-dwyll yn sesiwn gyhoeddus y Pwyllgor Archwilio. Mae hyn bellach wedi cael sylw (gweler **Atodiad 2 A7a**). Mae adroddiadau ffurfiol o Weithredoedd y Cadeirydd hefyd wedi gwella (gweler **Atodiad 2 A7e**). Mae'r Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol i'r Bwrdd yn amlinellu Camau Cadeiryddion, ond nid oes llawer o fanylion o hyd am y costau cysylltiedig a'r goblygiadau ehangach o ran adnoddau, er bod yr wybodaeth hon ar gael o fewn papurau'r pwyllgor. Rydym hefyd wedi arsylwi bod adroddiadau'r Cadeirydd i'r Bwrdd ar lafar. Er mwyn darparu cofnod ffurfiol o'r gwaith a wneir gan y Cadeirydd, sydd ar gael i Aelodau Annibynnol a rhanddeiliaid ehangach, dylai Adroddiad y Cadeirydd fod yn adroddiad ysgrifenedig ffurfiol (**Argymhelliad 1b**).

- 27 Fodd bynnag, mae cyfleoedd yn parhau i wella tryloywder busnes y Bwrdd ymhellach. Yn benodol, gallai'r Bwrdd lechyd fod yn fwy rhagweithiol wrth hyrwyddo'r Bwrdd a'i fusnes gyda'r cyhoedd trwy ddefnyddio'r cyfryngau cymdeithasol yn fwy effeithiol, er enghraifft. Nodwn na chafodd y Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol diweddar unrhyw hyrwyddiad ar y cyfryngau cymdeithasol, er bod dolen i'r cyfarfod o'r dudalen newyddion ar wefan y Bwrdd lechyd (**Argymhelliad 1c**). Mae llywio gwefan y Bwrdd lechyd hefyd yn dal i fod yn broblem (gweler **Atodiad 2 A7b**). Er y bu gwelliannau, mae'n anodd dod o hyd i sawl dogfen allweddol o hyd, megis Cynllun Adfer a Chynaliadwyedd 2023-26, a Datganiadau o Ddiddordeb (gweler **Atodiad 2 A7c**). Nid yw'r Strategaeth lechyd y Boblogaeth a gymeradwywyd ym mis Chwefror 2023 ar gael ar y wefan chwaith. Yn adroddiad asesu strwythuredig y llynedd, gwnaethom hefyd dynnu sylw at y ffaith bod cofnodion a gadarnhawyd ar goll o wefan y Bwrdd lechyd (gweler **Atodiad 2 A7d**). Er bod ardal benodol ar gyfer munudau a gadarnhawyd wedi hynny wedi'i sefydlu ar wefan y Bwrdd lechyd, nid yw hyn wedi'i ddiweddarau ers mis Mai 2023.

Trefniadau i gefnogi ymddygiad busnes y Bwrdd

- 28 Gwnaethom ystyried a oes trefniadau priodol a thryloyw ar waith i gefnogi ymddygiad effeithiol busnes y Bwrdd a'r pwyllgor. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o ffurfiol, cyfoes ac ar gael i'r cyhoedd:
- Archebu a Dirprwyo Pwerau a Chynllun Dirprwyo ar waith, sy'n nodi'n glir atebolrwydd;
 - Rheolau Sefydlog (SOs) a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog (SFIs) ar waith, ynghyd â thystiolaeth o gydymffurfiaeth; a
 - polisïau a gweithdrefnau sydd ar waith i hyrwyddo a sicrhau cywirdeb a phriodoldeb.

- 29 Canfuom fod **trefniadau da ar y cyfan ar waith ar gyfer diweddaru a monitro cydymffurfiaeth â fframweithiau rheoli craidd, er bod cyfleoedd yn parhau i gynyddu hygyrchedd cyhoeddus polisïau'r Bwrdd Iechyd.**
- 30 Mae SOs a SFIs ffurfiol, cyfoes ac sydd ar gael yn gyhoeddus ar waith gyda thystiolaeth o gydymffurfiaeth. Cymeradwyodd y Bwrdd y rhain a'r Cynllun Dirprwyo, a oedd yn nodi'n glir atebolrwydd, ym mis Medi 2022. Ar adeg ein gwaith, roedd y Bwrdd yn diweddaru'r dogfennau hyn i adlewyrchu newidiadau i'w bwyllgorau yn ystod 2023 yn ogystal â newidiadau a wnaed gan Lywodraeth Cymru i'r model SOs a'r SFIs i adlewyrchu'r Ddyletswydd Ansawdd a Dyletswydd Gonestrwydd newydd. Cafodd y rhain eu cymeradwyo wedyn gan y Bwrdd ym mis Medi 2023. Mae adroddiadau mewnol, gwaith archwilio mewnol², a'n gwaith archwilio cyfrifon dros y flwyddyn ddiwethaf yn dangos y cydymffurfir â fframweithiau rheoli allweddol fel mater o drefn.
- 31 Mae trefniadau ar waith i hyrwyddo a sicrhau cywirdeb a phriodoldeb, ond gellid cryfhau'r rhain. Mae'r Gofrestr Datganiadau o Ddiddordeb, Rhoddion a Lletygarwch yn gyfredol ac fe'u hadolygwyd gan y Pwyllgor Archwilio ym mis Medi 2023. Ym mis Mai 2023, cymeradwyodd y Bwrdd Bolisi tair blynedd ar Bolisïau i sicrhau bod prosesau ar waith i gynnal polisïau cyfoes. Fodd bynnag, yn wahanol i lawer o gyrff eraill y GIG, nid yw polisïau'r Bwrdd Iechyd yn hawdd eu cyrraedd ar ei wefan o hyd (gweler **Atodiad 2 A7b**).

Effeithiolrwydd cyfarfodydd Bwrdd a Phwyllgor

- 32 Gwnaethom ystyried a yw cyfarfodydd Bwrdd a phwyllgor yn cael eu cynnal yn briodol ac yn effeithiol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- strwythur pwyllgor priodol, integredig a gweithredol yn ei le, sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau a risgiau strategol allweddol, sy'n adlewyrchu canllawiau perthnasol, ac yn helpu i gyflawni gofynion statudol;
 - Agendâu byrddau a phwyllgorau a rhaglenni gwaith sy'n ymdrin â phob agwedd ar eu Cylch Gorchwyl priodol yn ogystal â chael eu llunio'n barhaus gan Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd;
 - cyfarfodydd Bwrdd a Phwyllgor wedi'u cadeirio'n dda sy'n dilyn prosesau y cytunwyd arnynt, gydag aelodau'n arsylwi ar arferion cyfarfod a darparu cydbwysedd da o graffu, cefnogaeth a her; a
 - phwyllgorau sy'n derbyn ac yn gweithredu ar y sicrwydd gofynnol ac yn rhoi sicrwydd amserol a phriodol i'r Bwrdd.

² Mae adolygiadau ac adroddiadau'n cynnwys adolygiadau Archwilio Mewnol o gomisiynu contractau LTA, hunanasesiadau Bwrdd a phwyllgor, ac adroddiadau arferol y Pwyllgor Archwilio ar gydymffurfiaeth ariannol, caffael, gwrth-dwyll a chofrestrau o ddiddordeb, rhoddion a lletygarwch.

33 Canfuom fod y **Bwrdd a'r pwyllgorau yn gweithio'n dda ar y cyfan. Mae newidiadau cadarnhaol wedi'u gwneud i strwythur y pwyllgor i wella craffu a sicrwydd, ond bydd y rhain yn cymryd amser i'w gwreiddio.**

34 Ers ein hadroddiad asesu strwythuredig diwethaf, mae'r Bwrdd lechyd wedi defnyddio ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (BAF) wedi'i ddiweddarau i wneud newidiadau i strwythur ei bwyllgor i gryfhau goruchwyliaeth o ystadau, cynllunio, partneriaethau a digidol. Mae'r newidiadau hyn yn cynnwys:

- sefydlu Pwyllgor lechyd, Cynllunio a Phartneriaethau Poblogaeth newydd i wella goruchwyliaeth o waith partneriaid rhanbarthol, a chraffu ar gynlluniau strategol. Cynhaliwyd y cyfarfod cyntaf ym mis Mehefin 2023, a bydd yn cyfarfod eto ym mis Hydref 2023.
- rhoi cyfrifoldeb i'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid dros oruchwyllo ystadau. Ym mis Awst 2023, derbyniodd yr adroddiad ystadau cyntaf gyda gweithgarwch pellach wedi'i gynllunio yng nghynllun gwaith y pwyllgor.
- newid cylch gwaith Pwyllgor Datblygu'r Gweithlu a Datblygu Sefydliadol i gynnwys goruchwyllo digidol. Ailenwyd y pwyllgor i'r Pwyllgor Gweithlu a Digidol ym mis Mehefin 2023.

Mae'r newidiadau hyn i'r pwyllgor yn newydd ac mae angen amser i ymwreiddio.

35 Mae'r cylch gorchwyl ar gyfer pob pwyllgor yn gyfredol, ac mae rhaglenni gwaith yn adlewyrchu'n briodol ehangder busnes y Bwrdd. Fel y nodwyd mewn adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol, dylai'r Bwrdd ystyried amlder y Pwyllgorau Ansawdd a Diogelwch, a Pherfformiad a Chyllid. Ar hyn o bryd mae'r ddau bwyllgor yn cyfarfod bob mis, o'i gymharu â bob deufis mewn rhai Byrddau lechyd eraill. Byddai lleihau amlder y cyfarfodydd yn helpu i ryddhau capasiti Aelodau Annibynnol i ymgymryd â gweithgareddau eraill, megis teithiau cerdded y Bwrdd (gweler **paragraff 44**). Byddai hefyd yn rhyddhau capasiti swyddogion i symud ymlaen â'r camau y cytunwyd arnynt rhwng cyfarfodydd.

36 Mae'r Bwrdd a'r pwyllgorau yn cael eu cadeirio'n dda, gyda lefelau priodol o graffu, cefnogaeth a her yn cael eu dilyn. Darperir adroddiadau sicrwydd cadeiryddion gan bob un o'r pwyllgorau i'r Bwrdd, sy'n rhoi trosolwg da o fusnes pwyllgor allweddol a materion ar gyfer uwchgyfeirio. Er ei bod yn gadarnhaol bod y Pwyllgor lechyd, Cynllunio a Phartneriaeth newydd y Boblogaeth yn cael ei gadeirio ar hyn o bryd gan Gadeirydd y Bwrdd o ystyried ei fabandod a'i gylch gwaith, ni ddylai'r trefniant hwn fod ond un dros dro i ryddhau capasiti'r Cadeirydd a galluogi'r pwyllgor i roi'r sicrwydd sy'n ofynnol iddi fel Cadeirydd y Bwrdd (**Argymhelliad 2**).

Ansawdd ac amseroldeb papurau Bwrdd a phwyllgor

37 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd a'r pwyllgorau yn derbyn gwybodaeth amserol, o ansawdd uchel sy'n cefnogi craffu, sicrwydd a gwneud penderfyniadau effeithiol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:

- Papurau bwrdd a phwyllgor clir ac amserol sy'n cynnwys y lefel angenrheidiol / priodol o wybodaeth sydd ei hangen ar gyfer gwneud penderfyniadau, craffu a sicrwydd effeithiol.
- 38 Canfuom fod **papurau o safon dda yn gyffredinol, gyda chefnogaeth a hyfforddiant ar gael i gyflwynwyr. Ond mae angen gwaith pellach i gynyddu ffocws y Bwrdd lechyd ar ansawdd yn ei Adroddiad Perfformiad Integredig.**
- 39 Yn gyffredinol, mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn derbyn gwybodaeth o ansawdd da i gefnogi gwneud penderfyniadau, craffu a herio effeithiol. Caiff papurau eu cyflwyno mewn modd amserol, ac mae'r ansawdd yn dda ar y cyfan. Fodd bynnag, mae rhai papurau yn hir. Mae hyfforddiant a chymorth parhaus ar gael i gyflwynwyr adroddiadau yn y Bwrdd a phwyllgorau i'w helpu i gyflwyno materion a risgiau allweddol mewn ffordd fwy cryno, ar lafar ac ar ffurf ysgrifenedig.
- 40 Yn adroddiad asesu strwythuredig y llynedd, gwnaethom dynnu sylw at y cyfle i wella'r Adroddiad Perfformiad Integredig (IPR) a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch i gefnogi craffu effeithiol ar ansawdd gwasanaethau (gweler **Atodiad 2 A8b**). Mae'r argymhelliad hwn yn parhau i fod yn rhagorol, er ein bod yn ymwybodol bod gwaith ar y gweill i adolygu hyn. Mae angen canolbwyntio'n gryfach ar y daflen orchudd ar y materion ansawdd a diogelwch sydd yn yr adroddiad, a mwy o gysylltiadau â Strategaeth Ansawdd y Bwrdd lechyd. Ar ben hynny, rydym wedi arsylwi ar sawl achlysur nad yw'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch yn craffu'n briodol ar yr IPR gan ei fod eisoes wedi cael ei ystyried gan y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid, a gynhelir ar yr un diwrnod, er bod gan y ddau bwyllgor rolau gwahanol ac Aelodau Annibynnol yn bresennol. Byddwn yn trafod hyn ymhellach ym **mharagraff 68**.

Ymrwymiad y Bwrdd i glywed gan gleifion/defnyddwyr gwasanaeth a staff

- 41 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad i glywed gan gleifion/defnyddwyr gwasanaeth a staff. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth:
- bod y Bwrdd gan ddefnyddio ystod o ddulliau addas i glywed gan gleifion, defnyddwyr gwasanaeth a staff.
- 42 Canfuom fod **y Bwrdd lechyd yn parhau i ddangos ymrwymiad cadarnhaol i glywed gan staff a chleifion, ond mae angen cryfhau ei drefniadau ar gyfer cynnal teithiau cerdded y Bwrdd.**
- 43 Mae'r Bwrdd a'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch yn parhau i wneud defnydd buddiol o straeon cleifion a staff. Mae'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch hefyd yn derbyn Adroddiad Diweddar Profiad Cleifion manwl bob chwarter. Yn ystod 2023, ymgysylltodd y Prif Weithredwr a'r Dirprwy Brif Weithredwr â dros 1,300 o staff ar

'Ffordd Bae Abertawe'³ gan ddefnyddio dull 'Sgwrs Fawr' y Bwrdd Iechyd⁴, gyda'r canfyddiadau'n cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Gweithlu a Digidol. Mae staff yn parhau i gael mynediad i'r Gwasanaeth Gwarcheidwad⁵ i godi pryderon.

- 44 Fodd bynnag, mae angen cryfhau'r trefniadau ar gyfer teithiau cerdded y Bwrdd. Mae amseriad y rhain yn ad-hoc ac maent yn canolbwyntio gormod ar ofal eilaidd. Felly, mae angen i'r Bwrdd Iechyd:
- darparu amserlen gliriach ac amlach o gwmpas cerdded sy'n cynnwys Aelodau Annibynnol a Chyfarwyddwyr Gweithredol, ac sy'n cwmpasu ystod ehangach o wasanaethau'r Bwrdd Iechyd (**Argymhelliad 3a**);
 - cyflwyno fframwaith ffurfiol sy'n nodi sut y dylai'r llwybrau cerdded weithredu (**Argymhelliad 3b**); ac
 - adrodd yn ffurfiol y prif themâu a'r camau gweithredu sy'n cael eu cymryd i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (**Argymhelliad 3c**).

Cydlyniant y Bwrdd ac ymrwymiad i welliant parhaus

- 45 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn sefydlog ac yn gydlynol ac yn dangos ymrwymiad i welliant parhaus. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth:
- bod Bwrdd sefydlog a chydlynol gyda chadfridog o uwch arweinwyr sydd â'r gallu, y sgiliau a'r profiad priodol;
 - y Bwrdd a'i bwyllgorau yn adolygu eu heffeithiolrwydd yn rheolaidd a defnyddio'r canfyddiadau i lywio a chefnogi gwelliant parhaus; a
 - rhaglen berthnasol o ddatblygu, cefnogaeth a hyfforddiant Bwrdd ar waith.
- 46 Canfuom fod **y Bwrdd yn gydlynol ac yn parhau i ddangos ymrwymiad cadarnhaol i hunanadolygu a gwelliant parhaus. Mae camau priodol wedi'u cymryd i fynd i'r afael â bylchau diweddar mewn sawl rôl arweinyddiaeth allweddol, ond mae'r trefniadau dros dro hyn yn peryglu ansicrwydd yn y tymor canolig os na chânt eu datrys fel y cynlluniwyd.**
- 47 Am y tro cyntaf ers sawl blwyddyn, mae gan y Bwrdd Iechyd gadfridog llawn o Aelodau Annibynnol gyda phortffolio amrywiol o sgiliau a phrofiad. Fodd bynnag, mae disgwyl i'r Cadeirydd adael ym mis Mawrth 2024. Mae tîm arweinyddiaeth weithredol cryf yn parhau i fod ar waith, er bod sawl trefniant dros dro mewn swyddi uwch allweddol:

³ Mae 'Ffordd Bae Abertawe' yn nodi'r weledigaeth strategol ar gyfer diwylliant, gwerthoedd ac ymddygiad y Bwrdd Iechyd.

⁴ Mae 'Sgwrs Fawr' yn ddull a fabwysiadwyd gan y Bwrdd Iechyd yn ystod 2023 i gynnwys staff wrth lunio gweledigaeth strategol y dyfodol.

⁵ Mae'r gwasanaeth Guardian yn wasanaeth annibynnol allanol sy'n gweithredu 24/7, 365 diwrnod y flwyddyn sy'n cynnig ffordd ddiogel, gyfrinachol ac anfeirniadol o godi pryderon yn y gweithle.

- yn dilyn ymddeoliad y Prif Weithredwr sylweddol ym mis Awst 2023, penododd y Bwrdd y Cyfarwyddwr Meddygol yn Brif Weithredwr dros dro, a'r Cyfarwyddwr Cyllid fel Dirprwy Brif Weithredwr dros dro, am gyfnod o 12 mis.
- ymddeolodd y Cyfarwyddwr Strategaeth sylweddol ym mis Ebrill 2023, gyda phenodiad dros dro ar waith tan fis Mawrth 2024.
- mae Cyfarwyddwr Nyrsio a Phrofiad Cleifion dros dro o hyd, gyda'r trefniant hwn wedi'i ymestyn yn ddiweddar tan fis Mawrth 2024.

Yn ogystal, bydd Cyfarwyddwr presennol y Gweithlu yn gadael y Bwrdd lechyd ym mis Chwefror 2024.

- 48 Mae'r Bwrdd wedi cymryd camau priodol i reoli'r cyfnod hwn o newid mewn rolau uwch arweinyddiaeth. Ond gallai'r trefniadau hyn arwain at ansicrwydd yn y tymor canolig, yn enwedig o ystyried maint yr heriau a'r risgiau sy'n wynebu'r Bwrdd lechyd mewn sawl maes allweddol (e.e. gweithlu. Dylai'r Bwrdd lechyd symud i sefyllfa lle mae sefydlogrwydd a sefydlogrwydd yn ei arweinyddiaeth cyn gynted â phosibl. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod yr awydd i'r Bwrdd:
- penodi Cadeirydd newydd, cyn penodi Prif Weithredwr newydd, i alluogi'r Cadeirydd newydd i fod yn rhan o'r broses recriwtio; ac
 - yna, yn ei dro, galluogi'r Prif Weithredwr newydd i benodi'r swyddi gweithredol sy'n weddill.
- 49 Mae'r strwythur sy'n cefnogi'r Cyfarwyddwr Cyllid wedi'i fireinio i ganiatáu capasiti ar gyfer rôl y Dirprwy Brif Weithredwr, ac mae trefniadau dros dro ar waith ar gyfer rôl y Cyfarwyddwr Meddygol drwy weithredu dau o'r Cyfarwyddwyr Meddygol Cynorthwyol. Mae angen i'r Bwrdd sicrhau ei hun, fodd bynnag, bod digon o gapasiti yn is na rôl y Cyfarwyddwr Meddygol yn ystod y cyfnod dros dro.
- 50 Mae'r Bwrdd wedi parhau â'i raglen ddatblygu dros y flwyddyn ddiwethaf ac wedi targedu sesiynau datblygu'r Bwrdd ar ystod o feysydd gan gynnwys ansawdd, diwylliant, ac ymchwiliad COVID-19. Fodd bynnag, bydd angen i'r Bwrdd ailystyried ac adnewyddu ei raglen ddatblygu unwaith y bydd penodiadau gweithredol sylweddol yn cael eu gwneud, ac mae'r Cadeirydd newydd yn y swydd. Yn ystod y flwyddyn, comisiynodd y Bwrdd lechyd Deloitte i gynnal adolygiad effeithiolrwydd y Bwrdd, sydd wedi llywio rhaglen gwella'r Bwrdd. Eleni, mae'r Bwrdd lechyd hefyd wedi cyflwyno rhaglen ffurfiol o adolygiadau effeithiolrwydd pwyllgorau ac wedi datblygu cynlluniau gweithredu i wneud gwelliannau (gweler **Atodiad 2 R8c**).

Systemau sicrwydd corfforaethol

- 51 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o reoli risgiau, perfformiad, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau.
- 52 Canfuom fod **y Bwrdd lechyd wedi parhau i ddatblygu ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd, ac mae trefniadau rheoli risg a pherfformiad yn dda ar y cyfan. Fodd bynnag, mae angen mwy o ffocws ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau a**

pherfformiad gofal sylfaenol. Mae lle hefyd i wneud gwell defnydd o risgiau corfforaethol i yrru busnes Bwrdd a phwyllgor.

Dull corfforaethol o oruchwyllo risgiau strategol

- 53 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o nodi, goruchwyllo a chraffu ar risgiau strategol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- fframwaith Sicrwydd Bwrdd cyfredol ac sydd ar gael i'r cyhoedd (BAF) sydd ar waith, sy'n dwyn ynghyd yr holl wybodaeth berthnasol am y risgiau i gyflawni blaenoriaethau/amcanion strategol y sefydliad; a
 - bod y Bwrdd yn mynd ati i berchnogi, adolygu, diweddarau a defnyddio'r BAF i oruchwyllo, craffu, a mynd i'r afael â risgiau strategol.
- 54 Canfuom fod y **Bwrdd lechyd wedi parhau i ddatblygu ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd, ond mae angen mwy o waith i fynegi effaith, sgorio risgiau, a chryfhau ffynonellau sicrwydd.**
- 55 Mae'r BAF bellach yn seiliedig ar amcanion y Bwrdd lechyd fel y nodir yn ei Gynllun Tymor Canolig Integredig 2023-26 (IMTP). Caiff ei ystyried fel mater o drefn gan y Bwrdd ac fe'i defnyddiwyd yn weithredol i lywio strwythur y pwyllgor (gweler **Atodiad 2 A8a**). Mae'r BAF yn amlinellu rheolaethau allweddol sydd ar waith i helpu i gyflawni'r amcanion ac mae'n darparu dolenni i gofnodion perthnasol yng Nghofrestr Risg y Bwrdd lechyd. Yn ddiweddar, mae'r Bwrdd lechyd wedi rhoi sgôr ar gadernid y rheolaethau a'r sicrwydd sydd ar waith i gyflawni pob amcan. Mae'r Bwrdd lechyd wedi barnu bod y mwyafrif yn rhesymol; Fodd bynnag, mae'r rheolaethau a'r sicrwydd i gefnogi'r amcan o "ddarparu gofal mewn amgylcheddau modern diogel" yn gyfyngedig. Nid oedd yn glir o'r adroddiad cryno a gyflwynwyd i'r Bwrdd ym mis Gorffennaf 2023 pa gamau yr oedd y Bwrdd lechyd yn eu cymryd i wella hyn (**Argymhelliad 4**).
- 56 Er gwaethaf y datblygiadau cadarnhaol hyn, nid yw'r BAF yn dal i fynegi'r effaith tebygolrwydd na'r sgôr risg gyffredinol, ac mae rhai ffynonellau sicrwydd allanol yn parhau i fod wedi dyddio'n sylweddol. Ar hyn o bryd nid oes gan y Bwrdd lechyd strategaeth hirdymor sy'n golygu bod y BAF yn parhau i ganolbwyntio ar amcanion tymor byr i ganolig (gweler **Atodiad 2 A8a**). Ar adeg ein gwaith, roeddem yn ymwybodol bod y Bwrdd lechyd yn adolygu ei weledigaeth gyffredinol a'i amcanion strategol. Wrth i'r gwaith hwn ddatblygu, bydd angen i'r Bwrdd lechyd sicrhau bod y BAF yn parhau i fod yn cyd-fynd â'r amcanion strategol wedi'u diweddarau.

Dull corfforaethol o oruchwyllo risgiau corfforaethol

- 57 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o nodi, goruchwyllo a chraffu ar risgiau corfforaethol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:

- fframwaith rheoli risg priodol a chyfredol ar waith, sy'n seiliedig ar bolisiâu, gweithdrefnau a rolau a chyfrifoldebau clir;
- y Bwrdd sy'n darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar effeithiolrwydd y system rheoli risg; a
- bod y Bwrdd sy'n darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar risgiau corfforaethol.

58 Canfuom, **er bod trefniadau rheoli risg da ar waith, y gellid defnyddio risgiau'n fwy effeithiol i yrru busnes Bwrdd a phwyllgor.**

59 Fe wnaeth y Bwrdd lechyd adnewyddu ei Bolisi Rheoli Risg ym mis Mawrth 2023 i adlewyrchu'r datganiad archwaeth risg newydd a gymeradwywyd gan y Bwrdd ym mis Tachwedd 2022. Mae'r Pwyllgor Archwilio yn parhau i gynnal goruchwyliaeth dda o drefniadau rheoli risg y Bwrdd lechyd. Mae trefniadau'r Bwrdd lechyd ar gyfer datblygu a chynnal ei Gofrestr Risg yn gadarn. Mae Panel Craffu Risg a Grŵp Rheoli Risg ar waith i ddarparu craffu a sicrwydd ar y broses ar gyfer cynyddu a dad-ddwysáu risgiau, a'r gweithdrefnau o fewn grwpiau gwasanaeth i alluogi adnabod risgiau gweithredol fel y bo'n briodol. Mae'r Bwrdd yn derbyn y Gofrestr Risg ym mhob cyfarfod, ac mae'r adroddiad cryno yn nodi'n glir risgiau newydd, yn ogystal â newidiadau mewn sgoriau risg ers y diweddariad diwethaf. Mae'r adroddiad cryno hefyd yn rhoi manylion am y camau gweithredu yn y meysydd risg uchaf. Mae'r gofrestr risg yn ddogfen fyw, sy'n cael ei hadolygu a'i diweddarau'n barhaus.

60 Mae pob un o'r pwyllgorau yn cael risgiau corfforaethol i gynnal goruchwyliaeth a chraffu. Yn adroddiad asesu strwythuredig y llynedd, argymhellwyd y dylid ail-leoli'r risgiau a neilltuwyd i'r Pwyllgor Archwilio i bwyllgorau eraill er mwyn galluogi'r pwyllgor i ymgymryd â'i rôl ehangach ar reoli risg yn fwy effeithiol. Mae hyn wedi cael ei weithredu (gweler **Atodiad 2 A4**). Fodd bynnag, mae cyfleoedd yn parhau i ddefnyddio risgiau corfforaethol i yrru busnes Bwrdd a phwyllgor a'r broses gosod agenda (**Argymhelliad 5**).

Dull corfforaethol o oruchwyllo perfformiad sefydliadol

61 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o nodi, goruchwyllo a chraffu ar berfformiad sefydliadol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:

- fframwaith rheoli perfformiad priodol, cynhwysfawr, a chyfredol sydd ar waith, wedi'i seilio ar rolau a chyfrifoldebau clir; a
- bod y Bwrdd a'r pwyllgorau sy'n darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar berfformiad sefydliadol.

62 Er bod **trefniadau rheoli perfformiad wedi'u cryfhau, gwelsom fod heriau perfformiad gweithredol yn parhau, yn enwedig yng Ngrŵp Gwasanaeth Treforys. Mae angen cryfhau'r broses o adrodd perfformiad i'r Bwrdd a'i bwyllgorau hefyd.**

- 63 Mae gan y Bwrdd Iechyd fframwaith rheoli perfformiad wedi'i ddogfennu'n dda ac wedi'i ddiweddarau, sy'n nodi'n glir drefniadau ar gyfer rheoli perfformiad a gwaethygu. Mae'r fframwaith bellach yn cynnwys dull cerdyn sgorio cytbwys sy'n dod ag ansawdd, perfformiad, cyllid a'r gweithlu ynghyd. Mae'r dull cerdyn sgorio cytbwys wedi cryfhau'r gwaith o graffu ar berfformiad o fewn y grwpiau gwasanaeth. Er gwaethaf hyn, mae perfformiad o fewn Grŵp Gwasanaeth Treforys yn parhau i fod yn achos pryder. Mae'n parhau i gynyddu, er gwaethaf y cymorth rheoli sylweddol y mae'n parhau i'w dderbyn. Eleni, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cryfhau'r uwch dîm arwain o fewn y grŵp gwasanaeth trwy benodi Cyfarwyddwr Meddygol yn sylweddol, ac yn fwy diweddar Cyfarwyddwr Grŵp Gwasanaeth ym mis Medi 2023. Ar adeg ein gwaith, cafodd rôl y Cyfarwyddwr Nyrsio ei llenwi gan drefniant secondiad 12 mis (gweler **Atodiad 2 A9**).
- 64 Mae'r Adroddiad Perfformiad Integredig (IPR) yn parhau i ddarparu trosolwg da o berfformiad y Bwrdd Iechyd yn erbyn mesurau cyflawni cenedlaethol, blaenoriaethau gweinidogol, a mesurau ansawdd a diogelwch lleol. Yn adroddiad asesu strwythuredig y llynedd, gwnaethom dynnu sylw at gyfle i edrych ar atebion digidol i wneud yr adroddiad yn fwy rhyngweithiol, a nodwyd hefyd bod y diffyg data meincnodi yn ei gwneud hi'n anodd nodi meysydd lle mae perfformiad yn wael (gweler **Atodiad 2 R5**). Mae hyn yn parhau i fod yn wir. Bydd y Cyfarwyddwr Strategaeth Gweithredol yn gyfrifol am yr IPR o fis Tachwedd 2023. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn bwriadu adnewyddu'r IPR, ond nid yw amserlen ar gyfer hyn wedi'i sefydlu eto. Fel rhan o'r adnewyddiad, mae angen i'r Bwrdd Iechyd fynd i'r afael â'n hargymhelliad blaenorol yn ogystal â chynyddu'r ffocws ar berfformiad gofal sylfaenol (**Argymhelliad 6**).

Dull corfforaethol o oruchwylio ansawdd a diogelwch gwasanaethau

- 65 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ddull corfforaethol cadarn o oruchwylio a chraffu ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- drefniadau corfforaethol sydd ar waith sy'n nodi sut y bydd y sefydliad yn cyflawni ei ofynion o dan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (2020);
 - fframwaith (neu debyg) sydd ar waith sy'n cefnogi llywodraethu ansawdd effeithiol;
 - strwythurau sefydliadol clir a llinellau atebolrwydd sydd ar waith ar gyfer llywodraethu clinigol/ansawdd; a
 - body Bwrdd a'r Pwyllgor perthnasol sy'n darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau.
- 66 Canfuom, **er bod y Bwrdd Iechyd wedi cymryd camau cadarnhaol i wella ei drefniadau llywodraethu ansawdd, bod ganddo waith i'w wneud o hyd.**

- 67 Mae trefniadau llywodraethu ansawdd y Bwrdd Iechyd yn parhau i wella yn dilyn ein Hadolygiad 2021 o Lywodraethu Ansawdd. Cymeradwyodd y Bwrdd Strategaeth Ansawdd ym mis Ionawr 2023, sy'n nodi gweledigaeth glir ar gyfer y pum mlynedd nesaf ac sy'n adlewyrchu gofynion y Dyletswyddau Ansawdd a'r Gonestrwydd. Mae'r strategaeth yn cynnwys cynlluniau clir gyda thargedau mesuradwy. Mae diweddariadau rheolaidd ar weithredu'r Ddyletswydd Gonestrwydd wedi'u darparu i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch. Mae cynllun cyfathrebu, gyda chefnogaeth cyfres o ddigwyddiadau hyfforddi ac ymgysylltu â staff, hefyd wedi'i sefydlu i godi ymwybyddiaeth. Mae monitro ansawdd a diogelwch gwasanaethau yn rhan o fframwaith rheoli perfformiad y Bwrdd Iechyd, gyda diweddariadau gan y grwpiau gwasanaeth i'r pwyllgor ar sail dreigl.
- 68 Fodd bynnag, mae lle i wella o hyd. Mae gwaith y Bwrdd Iechyd i ddatblygu ei drefniadau llywodraethu ansawdd wedi cymryd cryn dipyn o amser. Ar adeg ein gwaith, nid oedd Fframwaith Ansawdd y Bwrdd Iechyd wedi'i gymeradwyo gan y Bwrdd o hyd, er bod hyn wedi'i gymeradwyo wedyn ym mis Hydref 2023. At hynny, nid yw'r strwythurau ansawdd a diogelwch sylfaenol ar lefel weithredol yn ⁶ gweithredu'n llawn eto fel y bwriedir oherwydd yr adnoddau staff sydd eu hangen. Mae angen i graffu ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau wella hefyd. Fel y soniwyd ym **mharagraff 40**, yr IPR yw mecanwaith y Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch ar gyfer goruchwyllo ansawdd a diogelwch. Fodd bynnag, mae angen canolbwyntio'n gryfach ar y materion ansawdd a diogelwch yn yr adroddiad. Ar ben hynny, mae angen i'r Cyfarwyddwyr Gweithredol Clinigol sy'n gyfrifol am ansawdd a diogelwch (**Argymhellid 7**) arwain cyflwyno'r wybodaeth hon, gan ddileu'r angen i'r Cyfarwyddwr Cyllid fynychu'r cyfarfod.

Dull corfforaethol o olrhain argymhellion

- 69 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ddull corfforaethol cadarn o oruchwyllo a chraffu ar systemau ar gyfer olrhain cynnydd i fynd i'r afael ag argymhellion a chanfyddiadau archwilio ac adolygu. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- systemau priodol ac effeithiol ar waith ar gyfer olrhain ymatebion i archwilio ac argymhellion a chanfyddiadau adolygu eraill mewn modd amserol.
- 70 Canfuom fod **trefniadau ar gyfer olrhain argymhellion archwilio mewnlol ac allanol yn gryf, ond mae cyfleoedd yn parhau i wella prosesau ar gyfer olrhain argymhellion rheoleiddwyr eraill.**
- 71 Mae gan y Bwrdd Iechyd drefniadau da ar waith ar gyfer olrhain ei gynnydd wrth weithredu argymhellion archwilio mewnlol ac allanol. Mae'r traciwr yn rhoi manylion am argymhellion archwilio unigol ac yn amlygu camau gweithredu hwyr yn glir. Yn ein hadroddiad asesu strwythuredig y llynedd, gwnaethom nodi bod dyddiadau

⁶ Byddwn yn cynnal adolygiad ar wahân yn archwilio'r trefniadau llywodraethu o fewn y grwpiau gwasanaeth yn ystod mis Hydref - Rhagfyr 2023.

targed ar gyfer nifer o argymhellion archwilio yn cael eu diwygio heb fod proses glir ar waith ar gyfer y diwygiadau hyn (gweler **Atodiad 2 A6a**). Mae hyn wedi cael sylw gyda monitro nawr yn seiliedig ar yr amserlenni gwreiddiol.

- 72 Fodd bynnag, er gwaethaf gwella'r broses adrodd i gamau gweithredu Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru (gweler **Atodiad 2 A6b**), mae cyfle o hyd i gynhyrchu traciwr mwy manwl i nodi argymhellion, themâu a chyfleoedd dysgu rhagorol. Ar adeg ein gwaith, roedd y Bwrdd Iechyd yn bwriadu trosglwyddo gwybodaeth i system newydd - AMaT⁷ - a fyddai'n cynorthwyo i gasglu a holi'r wybodaeth hon.

Dull corfforaethol o gynllunio

- 73 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ddull corfforaethol cadarn o gynhyrchu strategaethau a chynlluniau corfforaethol a goruchwylio eu cyflawniad.
- 74 Canfuom, **er bod trefniadau cynllunio corfforaethol y Bwrdd Iechyd yn dda ar y cyfan, nid oes ganddo strategaeth hirdymor o hyd ac nad yw wedi gallu cynhyrchu IMTP y gellir ei gymeradwyo. Mae hefyd angen i fonitro strategaethau a chynlluniau gael eu cyflawni.**

Dull corfforaethol o gynhyrchu strategaethau a chynlluniau

- 75 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ddull corfforaethol cadarn o gynhyrchu, goruchwylio a chraffu ar ddatblygiad strategaethau a chynlluniau corfforaethol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- weledigaeth glir a gymeradwywyd gan y Bwrdd a strategaeth hirdymor ar waith sy'n canolbwyntio ar y dyfodol, wedi'u gwreiddio mewn iechyd poblogaeth, ac wedi'u llywio gan ddadansoddiad manwl a chynhwysfawr o anghenion, cyfleoedd, heriau a risgiau;
 - strategaeth glinigol hirdymor briodol a gymeradwyir gan y Bwrdd;
 - trefniadau corfforaethol priodol ac effeithiol ar waith ar gyfer datblygu a chynhyrchu'r Cynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP), a chynlluniau corfforaethol eraill; a
 - bod y Bwrdd yn craffu ar yr IMTP a chynlluniau corfforaethol eraill yn briodol cyn eu cymeradwyo.
- 76 Canfuom fod **trefniadau cynllunio corfforaethol y Bwrdd Iechyd yn dda ar y cyfan. Fodd bynnag, mae diffyg strategaeth hirdymor wedi effeithio ar allu'r Bwrdd Iechyd i alinio cynlluniau a strategaethau allweddol yn effeithiol.**

⁷ Mae AMaT yn offeryn rheoli ac olrhain archwilio, sy'n defnyddio dangosfyrddau i roi cudd-wybodaeth, ac yn galluogi staff i ddiweddarau cynnydd mewn amser real gan leihau'r baich ar dimau llywodraethu gan ei fod yn awtomeiddio llawer o'r prosesau, megis gofyn am ddiweddariadau cynnydd.

- 77 Nid oes gan y Bwrdd Iechyd strategaeth hirdymor ar hyn o bryd. Yn adroddiad asesu strwythuredig y llynedd, gwnaethom nodi bod strategaeth hirdymor a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Iechyd wedi dyddio. O ganlyniad, penderfynodd y Bwrdd Iechyd ddisodli'r strategaeth hon gan nad oedd bellach yn adlewyrchu'r ôl troed sefydliadol na'r cyfeiriad teithio (gweler **Atodiad 2 A1a**). Mae amcanion strategol drafft yn y broses o gael eu datblygu fel rhan o adolygiad y Bwrdd Iechyd o'i weledigaeth gyffredinol. Disgwylir i'r Bwrdd gymeradwyo'r rhain ym mis Ionawr 2024, a byddant yn cael eu defnyddio i osod y fframwaith ar gyfer Cynllun Blynyddol 2024-25. Fodd bynnag, nid yw'n glir ar hyn o bryd a fydd y Bwrdd Iechyd yn nodi'r weledigaeth a'r amcanion strategol wedi'u diweddarau mewn dogfen strategaeth hirdymor.
- 78 Yn gyffredinol, mae gan y Bwrdd Iechyd drefniadau da ar gyfer datblygu strategaethau a chynlluniau, er bod strategaeth ar gyfer gofal sylfaenol yn parhau'n fwch. Yn ystod y flwyddyn, datblygodd y Bwrdd Iechyd Strategaeth Iechyd y Boblogaeth 10 mlynedd, a gyd-gynhyrchwyd gyda'i bartneriaid ac a gymeradwywyd gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2023. Datblygodd y Bwrdd Iechyd hefyd Strategaeth Ystadau 10 mlynedd sy'n nodi'r gofynion seilwaith i gefnogi'r gwaith o gyflawni'r Cynllun Gwasanaethau Clinigol pum mlynedd, gan gynnwys mynd i'r afael â chynnal a chadw ôl-groniad sylweddol. Fodd bynnag, mae'r Cynllun Gwasanaethau Clinigol a'r Strategaeth Ystadau yn canolbwyntio'n benodol ar wasanaethau ysbytai. Nid oes unrhyw gynlluniau strategol hirdymor ar gyfer gofal sylfaenol. Roedd y gwaith o ddatblygu strategaeth gweithlu yn mynd rhagddo ar adeg ein gwaith. Fodd bynnag, mae diffyg strategaeth hirdymor ar hyn o bryd hefyd wedi golygu ei bod wedi bod yn anodd i'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod ei holl strategaethau a chynlluniau presennol yn cyd-fynd (gweler **Atodiad 2 A1b**). Bydd angen mynd i'r afael â hyn cyn gynted ag y cytunir ar weledigaeth ac amcanion strategol newydd y Bwrdd Iechyd.
- 79 Mae trefniadau ar gyfer datblygu Cynllun IMTP / Blynyddol y Bwrdd Iechyd wedi parhau'n gryf. Mae gan y Bwrdd Iechyd Grŵp Llywio IMTP a Grŵp Cynllunio Integredig sy'n cefnogi paratoi'r IMTP ac yn goruchwyllo'r gwaith o ddatblygu cynlluniau ategol. Eleni, mae grwpiau gwasanaeth wedi datblygu eu cynlluniau o'r gwaelod i fyny eu hunain ac wedi cynnal asesiadau galw a chapasiti i lywio'r Cynllun IMTP / Blynyddol. Mae grwpiau ar draws y system gyfan ar draws y Bwrdd Iechyd hefyd wedi datblygu cynigion ar gyfer gwella gwasanaethau. Mae'r rhain wedi cael eu blaenoriaethu gan y Cyfarwyddwyr Gweithredol Clinigol yn seiliedig ar effaith a lliniaru risg ac fe'u hystyriwyd i'w cynnwys gan y Bwrdd. Roedd y Bwrdd yn ymwneud yn llawn â datblygu'r IMTP / Cynllun Blynyddol trwy sawl sesiwn frifffio. Fodd bynnag, er gwaethaf y trefniadau hyn, nid oedd y Bwrdd Iechyd yn gallu cynhyrchu IMTP a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2023-26 oherwydd y diffyg ariannol a gynlluniwyd. Yn hytrach, cymeradwywyd Cynllun Blynyddol drafft ar gyfer 2023-24 ym mis Mawrth 2023, cyn ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru. Cafodd fersiwn derfynol o'r Cynllun Blynyddol ei gymeradwyo gan y Bwrdd ym mis Mai 2023, yn dilyn adborth Llywodraeth Cymru ar y drafft.

Mae'r Cynllun Blynyddol⁸ wedi'i osod yng nghyd-destun y Cynllun Gwasanaethau Clinigol, a'r IMTP heb ei gymeradwyo am dair blynedd.

Dull corfforaethol o oruchwyllo'r gwaith o gyflawni strategaethau a chynlluniau

- 80 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o oruchwyllo a chraffu ar weithredu a chyflwyno cynlluniau corfforaethol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- gynlluniau corfforaethol, gan gynnwys yr IMTP, sy'n cynnwys blaenoriaethau/amcanion strategol clir a⁹ cherrig milltir SMART, targedau a chanlyniadau sy'n cynorthwyo monitro ac adrodd; a
 - bod y Bwrdd yn monitro gweithrediad a chyflwyniad cynlluniau corfforaethol yn briodol, gan gynnwys yr IMTP.
- 81 Canfuom fod **trefniadau da ar gyfer monitro'r broses o gyflawni'r Cynllun IMTP / Blynyddol, ond mae goruchwyllo cynlluniau a strategaethau eraill yn parhau i fod yn fwch.**
- 82 Mae cynlluniau a strategaethau'r Bwrdd lechyd yn cynnwys amcanion, cerrig milltir, mesurau a chymau gweithredu clir. Mae Cynllun Blynyddol 2023-24 yn nodi camau gweithredu chwarterol, a mesurau canlyniadau wedi'u mireinio i sicrhau bod llinellau sylfaen ar waith i gefnogi monitro. Mae newidiadau a cherrig milltir allweddol a amlinellir yn y Cynllun Gwasanaethau Clinigol hefyd wedi'u nodi'n glir yn y Cynllun Blynyddol. Mae'r Strategaeth lechyd y Boblogaeth yn nodi amcanion a chanlyniadau Er bod y Strategaeth Ystadau yn fwy o gynllun cyflawni i hwyluso'r gwaith o gyflawni'r Cynllun Gwasanaethau Clinigol, mae'n cynnwys cerrig milltir ond nid amcanion.
- 83 Mae trefniadau da o hyd ar gyfer monitro darpariaeth yr IMTP a'r Cynllun Blynyddol ar lefel Bwrdd a Phwyllgor. Mae diweddariadau chwarterol cynhwysfawr i'r Bwrdd a'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid, sy'n cynnwys cynnydd yn erbyn y Cynllun Gwasanaethau Clinigol. Mae'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid hefyd yn derbyn diweddariadau rheolaidd ar berfformiad sy'n gysylltiedig â meysydd gwasanaeth penodol, trwy'r IPR a diweddariadau mwy manwl eraill. Fodd bynnag, mae angen i'r Bwrdd lechyd wella goruchwyllo'r ran cyflwyno'r cynlluniau clinigol a chorfforaethol sy'n cefnogi'r Cynllun Gwasanaethau Clinigol (gweler **Atodiad 2 A2**). Ar ben hynny, nid oes trefniadau ar waith eto i oruchwyllo darpariaeth strategaethau iechyd ac ystadau'r boblogaeth (**Argymhelliad 8**).

⁸ Cynllun Adfer a Chynaliadwyedd 2023-24

⁹ Penodol, mesuradwy, cyraeddadwy, perthnasol a rhwymo amser

Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol

- 84 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o reoli ei adnoddau ariannol.
- 85 Er **gwaethaf proses glir ar gyfer cynllunio ariannol, a threfniadau da ar gyfer rheoli a monitro'r sefyllfa ariannol, canfuom fod sefyllfa ariannol y Bwrdd lechyd yn hynod heriol ar gyfer 2023-24.**

Amcanion ariannol

- 86 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o gyflawni ei amcanion ariannol allweddol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r sefydliad eu bod:
- yn cyflawni ei amcanion a'i ddyletswyddau ariannol ar gyfer 2022-23, a'r cyfnod treigl o dair blynedd o 2020-21 i 2022-23; a
 - bod ar y trywydd iawn i gyflawni ei amcanion a'i ddyletswyddau yn 2023-24.
- 87 Er i'r Bwrdd lechyd gyflawni llawer o'i amcanion a'i ddyletswyddau ariannol ar gyfer 2022-23, canfuom fod y sefyllfa ariannol yn heriol iawn ar gyfer 2023-24.
- 88 Cyflawnodd y Bwrdd lechyd y rhan fwyaf o'i amcanion a'i ddyletswyddau ariannol ar gyfer 2022-23, gyda gwarged o £1.838 miliwn yn erbyn ei derfyn adnoddau refeniw, a gwarged bach o £0.038 miliwn yn erbyn ei derfyn adnoddau cyfalaf. Er bod gan y Bwrdd lechyd IMTP cymeradwy ar gyfer 2022-25, adroddodd y Bwrdd lechyd ddiffyg cronus o £46.9 miliwn ar gyfer y cyfnod treigl tair blynedd 2020 - 2023, gan dorri ei ddyletswydd i dorri ei hyd yn oed dros y cyfnod treigl tair blynedd.
- 89 Nid yw'r Bwrdd lechyd wedi gallu cyflwyno cynllun ariannol cytbwys ar gyfer y cyfnod o dair blynedd 2023-26 ac, yn hytrach, mae'n gweithio i Gynllun Blynyddol sy'n nodi diffyg disgwylidig o £86.6 miliwn ar gyfer 2023-24. Bydd y Bwrdd lechyd, felly, yn methu â chyflawni ei ddyletswyddau ariannol yn ymwneud â'i derfyn adnoddau refeniw ar gyfer y flwyddyn ariannol hon, a'r cyfnod treigl tair blynedd 2021-24 gyda diffyg cronus disgwylidig o £109.2 miliwn. Fel rhan o'i gyflwyniad IMTP / Cynllun Blynyddol, cyflwynodd y Bwrdd lechyd ddiffyg arfaethedig o £69.9 miliwn i ddechrau, ond yn dilyn adolygiad pellach ym mis Mai 2023, diweddarwyd y cynllun i adlewyrchu newidiadau mewn tybiaethau incwm a chynyddodd y diffyg arfaethedig i £86.6 miliwn. Ym Mis 4 2023-24, adroddodd y Bwrdd lechyd ddiffyg o flwyddyn i heddiw o £46.4 miliwn, amrywiant anffafriol o £13.2 miliwn yn erbyn y proffil blwyddyn gyfredol, gyda £7.3 miliwn yn gysylltiedig â chyflog. Mae'r sefyllfa ariannol o fewn Grŵp Gwasanaeth Treforys yn parhau i fod yn her i'r Bwrdd lechyd, gyda safle Mis 4 yn nodi diffyg o flwyddyn i heddiw o £14.5 miliwn. Mae gallu'r Bwrdd lechyd i aros o fewn ei ddiffyg arfaethedig yn dibynnu ar gwtogi tâl amrywiol, costau sy'n gysylltiedig â chyffuriau, cyflenwadau clinigol, a gofal iechyd parhaus, a chyflawni'r arbedion gofynnol.

90 Ar hyn o bryd mae'r Bwrdd Iechyd yn rhagweld gorwariant o £3.3 miliwn yn erbyn ei derfyn adnoddau cyfalaf er ei fod yn bwriadu dod â hyn i sefyllfa gytbwys erbyn diwedd y flwyddyn. Fodd bynnag, mae'r sefyllfa hon yn gyfnewidiol gyda dibyniaeth ar brosiectau sy'n cael eu gohirio ac arian llithro yn cael eu rhyddhau gan Lywodraeth Cymru.

Dull corfforaethol o gynllunio ariannol

- 91 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ddull corfforaethol cadarn o oruchwylio a chraffu ar gynllunio ariannol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- drefniadau cynllunio ariannol corfforaethol clir a chadarn ar waith;
 - y Bwrdd yn craffu ar gynlluniau ariannol yn briodol cyn iddynt gael eu cymeradwyo;
 - arbedion cynaliadwy, realistig, ac wedi'u costio'n gywir a chynlluniau gwella costau sydd wedi'u cynllunio i gefnogi cynaliadwyedd ariannol a thrawsnewid gwasanaethau; a
 - bod y Bwrdd yn craffu ar arbedion a chynlluniau gwella costau yn briodol cyn eu cymeradwyo.
- 92 Canfuom fod **gan y Bwrdd Iechyd broses glir ar gyfer cynllunio ariannol; fodd bynnag, mae datblygu a chyflawni ei gynlluniau cynilo yn her.**
- 93 Mae gan y Bwrdd Iechyd broses glir ar gyfer datblygu ei gynllun ariannol gan ddefnyddio dull o'r gwaelod i fyny gan y grwpiau gwasanaeth a'r cyfarwyddiaethau corfforaethol, gyda chefnogaeth y partneriaid busnes cyllid. Mae aelodau'r Bwrdd wedi ymgysylltu'n dda â datblygu'r cynllun, ac roedd y Bwrdd a'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid yn cymryd rhan lawn yn y gwaith o graffu ar y cynllun cyn ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru.
- 94 Mae'r Bwrdd Iechyd yn gofyn am lefel sylweddol o arbedion ond mae bylchau o hyd yn y cynllun cynilo ac mae'r gwaith o gyflawni arbedion oddi ar y trywydd iawn. Yn erbyn cyfanswm gofyniad arbedion o £32.8 miliwn, mae gan y Bwrdd Iechyd fwlch sylweddol o £10.8 miliwn o arbedion, a £21.4 miliwn o arbedion rheolaidd. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi cymhwyso targed arbedion o 3.5%, ac mae grwpiau gwasanaeth a chyfarwyddiaethau corfforaethol wedi cael cefnogaeth dda gan y Swyddfa Rheoli Rhaglen newydd o fewn y Gyfarwyddiaeth Gyllid i ddatblygu eu cynlluniau cynilo priodol. Rhannwyd cynllun cynilo lefel uchel gan grŵp gwasanaeth a chyfarwyddiaeth gorfforaethol gyda'r Bwrdd a'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid, er nad oedd hyn yn nodi sut y byddai'r arbedion yn cael eu cyflawni. Ym Mis 4 2023-24, roedd y Bwrdd Iechyd wedi cyflawni £6.5 miliwn o arbedion, yn erbyn sefyllfa a ragwelir o £10.4 miliwn, gan adael £26.3 miliwn i'w gyflawni yn ystod wyth mis arall y flwyddyn ariannol.
- 95 Bydd yr Archwilydd Cyffredinol yn gwneud sylwadau pellach ar ddull y Bwrdd Iechyd o nodi, cyflawni a monitro arbedion ariannol mewn darn o waith ar wahân y byddwn yn ei adrodd yn gynnar yn 2024.

Dull corfforaethol o reoli ariannol

- 96 Gwnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o oruchwyllo a chraffu ar reolaeth ariannol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- reolaethau effeithiol sydd ar waith sy'n sicrhau cydymffurfiaeth â Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a Chynlluniau Archebu a Dirprwyo;
 - y Bwrdd yn goruchwyllo'n briodol y trefniadau a'r perfformiad sy'n ymwneud â chamau gweithredu tendr sengl, taliadau arbennig, colledion, a gwrth-dwyll;
 - trefniadau rheoli ariannol effeithiol sydd ar waith sy'n galluogi'r Bwrdd i ddeall gyrwyr costau a sut maent yn effeithio ar gyflawni amcanion strategol; ac
 - y cyflwynwyd datganiadau ariannol y sefydliad ar gyfer 2022-23 ar amser, nid oeddent yn cynnwys unrhyw gamdatganiadau perthnasol, a chawsant farn archwilio lân.
- 97 Canfuom fod **trefniadau ar waith i oruchwyllo a chraffu rheolaeth ariannol yn gadarn.**
- 98 Mae gan y Bwrdd lechyd brosesau cadarn ar waith i sicrhau cydymffurfiaeth ag offerynnau statudol, ac i adrodd a herio achosion o dorri. Fel y soniwyd ym **mharagraff 30**, mae'r Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a'r Cynlluniau Dirprwyo wedi cael eu hadolygu a'u cymeradwyo gan y Bwrdd. Mae'r Pwyllgor Archwilio yn craffu ar nifer y camau gweithredu tendr unigol, a cholledion a thaliadau arbennig yn rheolaidd. Mae diweddariad ar yr adolygiad parhaus o weithdrefnau rheoli ariannol hefyd yn cael ei adrodd i bob cyfarfod. Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i fod â threfniant gwrth-dwyll rhagweithiol, ac fel y crybwyllwyd ym **mharagraff 26**, mae tryloywder cyhoeddus hyn wedi'i wella.
- 99 Mae'r Bwrdd lechyd yn ymwybodol o'i yrwyr cost, ac mae rheolaethau ar waith i reoli'r sefyllfa ariannol. Mae llythyrau atebolrwydd wedi'u dosbarthu i bob grŵp gwasanaeth a chyfarwyddiaeth gorfforaethol, ac mae gwybodaeth ariannol fanwl ar gael i fonitro cynnydd yn erbyn cyllidebau a chynlluniau cynilo. Fodd bynnag, nid oedd dau lythyr atebolrwydd¹⁰ wedi'u llofnodi ar adeg ein gwaith (**Argymhelliad 9**). Mae'r dull cerdyn sgorio cytbwys a drafodir ym **mharagraff 63 yn** cefnogi monitro ariannol. Lle nad yw perfformiad ariannol ar y trywydd iawn, mae'r Bwrdd lechyd yn defnyddio'r fframwaith rheoli perfformiad i gyfeirio meysydd pryder yn briodol. Fel y nodwyd o'r blaen, mae Grŵp Gwasanaeth Treforys yn parhau i waethygu. Er bod cefnogaeth ychwanegol (gan gynnwys cyfarfodydd wythnosol dan gadeiryddiaeth y Prif Swyddog Gweithredol) ar waith, mae sefyllfa ariannol y grŵp gwasanaeth yn parhau i fod yn her.

¹⁰ Grŵp Gwasanaeth Treforys, a Grŵp Gwasanaeth lechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu

100 Cyflwynodd y Bwrdd lechyd ddatganiadau ariannol drafft o ansawdd da yn unol â'r amserlen ofynnol. Ni nododd ein harchwiliad unrhyw gamddatganiadau perthnasol ond nododd rai meysydd lle dylid gwneud cywiriadau. Gwnaeth ein harchwiliad hefyd argymhellion i wella llywodraethu ynghylch taliadau terfynu ac archwilio eiddo, planhigion ac offer. Gwnaethom gyhoeddi barn ddiamod mewn perthynas â gwir a thegwch y cyfrifon, ond barn reoleiddio gymwysedig oherwydd bod y Bwrdd lechyd yn torri ei ddyletswydd i gyflwyno swydd seibiant dros gyfnod treigl tair blynedd 2020-23.

Goruchwylio'r Bwrdd o berfformiad ariannol

- 101 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn goruchwylio ac yn craffu ar berfformiad ariannol yn briodol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r Bwrdd:
- eu bod wedi derbyn adroddiadau cywir, tryloyw ac amserol ar berfformiad ariannol, yn ogystal â'r heriau ariannol allweddol, risgiau, a lliniaru gweithredoedd; ac
 - eu bod yn craffu ar asesiadau parhaus sefyllfa ariannol y sefydliad yn briodol.
- 102 Canfuom fod **gan y Bwrdd lechyd drefniadau cadarn o hyd ar gyfer monitro a chraffu ar ei sefyllfa ariannol, er y byddai ffocws manylach ar gynlluniau arbedion yn cryfhau craffu.**
- 103 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i gynhyrchu sawl adroddiad ariannol cynhwysfawr. Cyflwynir adroddiad ariannol manwl ym mhob Bwrdd a Phwyllgor Perfformiad a Chyllid. Mae'r adroddiad yn nodi trosolwg clir o'r refeniw, y sefyllfa a ragwelir, perfformiad yn erbyn y targed cynilo gofynnol, gwariant cyfalaf, costau sy'n gysylltiedig â gweithgaredd a gomisiynir a thalu anfonebau nad ydynt yn rhan o'r GIG. Darperir gwybodaeth fanwl hefyd am yrwyr cost allweddol, amrywiannau ar gyfer pob un o'r grwpiau gwasanaeth a chyfarwyddiaethau corfforaethol, a'r risgiau sy'n gysylltiedig â pheidio â chyflawni arbedion. Mae'r risgiau sy'n gysylltiedig â chyflawni'r cynllun ariannol wedi'u cynnwys yng Nghofrestr Risg y Bwrdd lechyd. Mae perfformiad ariannol hefyd wedi'i gynnwys yn yr Adroddiad Perfformiad Integredig a gyflwynir ym mhob cyfarfod o'r Bwrdd a'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid. Fodd bynnag, o ystyried maint yr her ariannol sy'n wynebu'r Bwrdd lechyd, gallai'r Pwyllgor Perfformiad a Chyllid elwa o dderbyn adroddiad manylach ar gyflawni arbedion, gan nodi'r cynlluniau arbedion penodol y mae'r grwpiau gwasanaeth a'r cyfarwyddiaethau corfforaethol wedi'u rhoi ar waith, i gynorthwyo craffu (**Argymhelliad 10**).

Atodiad 1

Dulliau archwilio

Mae **Arddangosyn 2** isod yn nodi'r dulliau a ddefnyddiwyd gennym i gyflawni'r gwaith hwn. Mae ein tystiolaeth wedi'i chyfyngu i'r wybodaeth a dynnwyd o'r dulliau isod.

Elfen o ddull archwilio	Disgrifiad
Arsylwadau	<p>Gwnaethom arsylwi cyfarfodydd y Bwrdd yn ogystal â chyfarfodydd y pwyllgorau canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pwyllgor Archwilio;• Pwyllgor Gweithlu a Digidol;• Pwyllgor Perfformiad a Chyllid; a• Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch.
Dogfennau	<p>Rydym wedi adolygu amrywiaeth o ddogfennau, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">• Cylch gorchwyl y Bwrdd a'r Pwyllgor, rhaglenni gwaith, agendâu, papurau a chofnodion;• dogfennau llywodraethu allweddol, gan gynnwys Cynlluniau Dirprwyo, Rheolau Sefydlog, Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog, Cofrestrau o Ddiddordeb, a Chofrestrau Rhoddion a Lletygarwch;• strategaethau a chynlluniau sefydliadol allweddol, gan gynnwys yr IMTP;• dogfennau rheoli risg, gan gynnwys Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd a'r Gofrestr Risg Gorfforaethol;• adroddiadau allweddol sy'n ymwneud â pherfformiad sefydliadol a chyllid;• Adroddiad Blynyddol, gan gynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol;• polisïau a gweithdrefnau perthnasol; a

Elfen o ddull archwilio	Disgrifiad
	<ul style="list-style-type: none"> • adroddiadau a baratwyd gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol, Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, y Gwasanaeth Gwrth-Dwyll Lleol, a chyrrff allanol perthnasol eraill.
Cyfweiliadau	<p>Fe wnaethom gyfwrdd â'r Uwch Swyddogion a'r Aelodau Annibynnol canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prif Weithredwr Dros Dro • Cyfarwyddwr Cyllid a Dirprwy Brif Weithredwr Dros Dro; • Cyfarwyddwr Strategaeth Dros Dro; • Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol; • Cadeirydd y Bwrdd Iechyd; a • Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio.

Atodiad 2

Cynnydd a wnaed ar argymhellion y flwyddyn flaenorol

Mae Arddangosyn 3 isod yn nodi'r cynnydd a wnaed gan y Bwrdd Iechyd wrth weithredu argymhellion o adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol.

Argymhelliad 2022	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>A1 Nid yw strategaeth hirdymor y Bwrdd Iechyd wedi'i diweddarau i adlewyrchu'r newid ffiniau yn 2019, ei flaenoriaethau strategol newydd, a'r strategaeth iechyd poblogaeth sy'n datblygu ymhlith eraill. Dylai'r Bwrdd Iechyd:</p> <ul style="list-style-type: none">a) ailystyried a phenderfynu ar ddyfodol strategaeth 2019, ynghylch a oes angen diweddarau neu amnewid hyn: ab) sicrhau bod map clir o strategaethau'r Bwrdd Iechyd presennol i sicrhau eglurder ac aliniad a monitro a chraffu effeithiol	<p>Cwblhau – gweler paragraff 77</p> <p>Ar y trywydd iawn – gweler paragraff 77</p>
<p>A2 Gallai adrodd ar gynnydd yn erbyn y cynlluniau clinigol a chorfforaethol sy'n cefnogi'r Cynllun Gwasanaethau Clinigol (CSP) gael ei wella ar bob lefel. Dylai'r Bwrdd Iechyd wella'r broses o adrodd i'r Bwrdd Rheoli er mwyn galluogi olrhain cynnydd ar draws pob cynllun yn hawdd.</p>	<p>Dim cynnydd – gweler paragraff 83</p>
<p>A3 Er bod y BAF wedi gwella, mae cyfleoedd yn bodoli i'w ddatblygu a'i wella ymhellach. Dylai'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod prif risgiau'r Gronfa yn adlewyrchu'r strategaeth</p>	<p>Ar y trywydd iawn – gweler paragraffau 55 a 56</p>

Argymhelliad 2022	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>hirdymor, yn ogystal â sicrhau bod rheolaethau, sicrwydd a mesurau lliniaru yn gynhwysfawr ac yn gadarn. Dylai hyn gynnwys sicrwydd yn ymwneud ag ystadau.</p>	
<p>A4 Ar hyn o bryd mae'r Pwyllgor Archwilio yn gyfrifol am risg sy'n gysylltiedig â chyffuriau rheoledig. Gan fod y Pwyllgor Archwilio yn gyfrifol am gael sicrwydd ar brosesau rheoli risg y Bwrdd Iechyd, ni ddylai fod yn gyfrifol am unrhyw risgiau. Dylai'r Bwrdd Iechyd ailleoli'r risg hon i bwyllgor gwahanol a sicrhau nad oes unrhyw risgiau pellach yn cael eu dyrannu i'r Pwyllgor Archwilio.</p>	<p>Cwblhau - gweler paragraff 60</p>
<p>A5 Mae'r Adroddiad Perfformiad Integredig wedi gwella ond mae cyfleoedd yn bodoli i'w wella ymhellach. Dylai'r Bwrdd Iechyd edrych ar gyfleoedd i ddefnyddio atebion digidol i gyflwyno'r adroddiad yn ogystal â chynnwys data cymharol ar gyfer cyrff eraill y GIG ledled Cymru</p>	<p>Dim cynnydd – gweler paragraff 64</p>
<p>A6 Mae'r broses ar gyfer gwneud newidiadau i amserlenni ar gyfer cwblhau argymhellion archwilio yn aneglur. Yn ogystal, nid yw'r argymhellion a wneir gan sefydliadau gan gynnwys Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru a'r Uned Gyflawni ychwaith yn cael eu holrhain na'u craffu gan y pwyllgor priodol na'u cynnwys ar dracio'r argymhelliad archwilio. Dylai'r Bwrdd Iechyd:</p> <p>a) sefydlu proses glir ar gyfer adolygu a chymeradwyo newidiadau a wnaed i ddyddiadau gweithredu argymhellion archwilio; a</p>	<p>Cwblhau – gweler paragraff 71</p> <p>Ar y trywydd iawn – gweler paragraff 72</p>

Argymhelliad 2022	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>b) sicrhau monitro a chraffu ar gynnydd priodol wrth fynd i'r afael â champau gweithredu sy'n ymwneud ag argymhellion gan gyrff arolygu ac adolygu allanol eraill.</p>	
<p>A7 Mae cyfleoedd yn bodoli i wella tryloywder busnes y Bwrdd a'r pwyllgor ymhellach. Dylai'r Bwrdd lechyd:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sicrhau bod rhywfaint o wybodaeth gwrth-dwyll, os nad pob un, yn cael ei hystyried yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio cyhoeddus; b) sicrhau bod polisïau a gweithdrefnau ar y wefan gyhoeddus, yn ogystal â strategaethau allweddol yn gyfredol ac yn hygyrch. Wrth wneud hynny, dylid dileu dogfennau hŷn er mwyn osgoi dryswch; c) cyhoeddi'r Datganiadau o Ddiddordeb, Rhoddion a Lletygarwch fel dogfen benodol ar y wefan gyhoeddus; d) sicrhau bod cofnodion o gyfarfodydd Bwrdd a Phwyllgorau wedi'u cadarnhau yn cael eu lanlwytho i'r wefan gyhoeddus mewn modd amserol; a e) sicrhau bod cofnodi Gweithredoedd y Cadeirydd yn ffurfiol yn cynnwys mwy o fanylion am gostau neu oblygiadau ehangach o ran adnoddau, yn enwedig os yw'r weithred yn berthnasol ym myd natur. 	<p>Cwblhau – gweler paragraff 26</p> <p>Ar y trywydd iawn – gweler paragraffau 27 a 31</p> <p>Cynnydd cyfyngedig – gweler paragraff 27</p> <p>Ar y trywydd iawn – gweler paragraff 27</p> <p>Ar y trywydd iawn – gweler paragraff 26</p>
<p>A8 Mae cyfleoedd yn bodoli i wella effeithiolrwydd y Bwrdd a'r pwyllgor, yn ogystal ag i wneud y gorau o effaith y BAF. Dylai'r Bwrdd lechyd:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) defnyddio'r BAF diwygiedig i lywio dyluniad strwythur y pwyllgor i gyd-fynd â risgiau strategol y sefydliad; b) cryfhau'r cyflwyniad a'r wybodaeth a gynhwysir gyda'r Adroddiad Ansawdd a Diogelwch a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch; a 	<p>Ar y trywydd iawn – gweler paragraffau 55 a 56</p> <p>Ar y trywydd iawn – gweler paragraffau 40</p>

Argymhelliad 2022	Disgrifiad o'r cynnydd
c) cyflwyno rhaglen ffurfiol o adolygiadau effeithiolrwydd pwyllgor.	Cwblhau – gweler paragraff 50
A9 Mae yna gryn fregusrwydd o hyd yn yr uwch dîm arwain yng Ngrŵp Gwasanaeth Ysbyty Treforys. Dylai'r Bwrdd lechyd geisio penodi'n sylweddol i swyddi o fewn triumvirate y Grŵp Gwasanaeth ac ar y lefel isod.	Ar y trywydd iawn – gweler paragraff 63

Atodiad 3

Ymateb sefydliadol i argymhellion archwilio

Arddangosyn 4: Ymateb sefydliadol i argymhellion archwilio

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau a gynlluniwyd mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig yn cael eu cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
A1	Tryloywder busnes y Bwrdd Mae cyfleoedd yn bodoli i wella tryloywder busnes y Bwrdd a'r Pwyllgor ymhellach. Dylai'r Bwrdd lechyd: a) adolygu'r systemau a'r prosesau a ddefnyddir i gyfarfodydd Bwrdd llif byw, gyda'r bwriad o wella ansawdd	a) Mae meicroffon wedi cael ei ddisodli yn y brif ystafell fwrdd i wella sain ond bydd camera'n cael ei archwilio ac opsiynau i wella'r broses weledol ymlaen. b) Adroddiad ysgrifenedig i'w ddarparu ar gyfer pob cyfarfod	Ebrill 2024 Tachwedd 2023	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol/Cyfarwyddwr Digidol Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau a gynlluniwyd mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig yn cael eu cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
	<p>sain a gweledol (Blaenoriaeth Canolig);</p> <p>b) sicrhau bod Adroddiad ysgrifenedig gan Gadeirydd yn cael ei ddarparu i bob cyfarfod o'r Bwrdd (Blaenoriaeth Ganolig); a</p> <p>c) sicrhau bod holl gyfarfodydd y Bwrdd a digwyddiadau eraill, fel y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol, yn cael eu hyrwyddo trwy wefan y Bwrdd lechyd a sianeli cyfryngau cymdeithasol (Blaenoriaeth Canolig).</p>	<p>c) Hyrwyddir cyfarfodydd bwrdd a CCB drwy'r wefan a bydd hyn yn cael ei ymestyn i'r cyfryngau cymdeithasol</p>	Tachwedd 2023	<p>Cyfarwyddwr Llywodraethiant Corfforaethol/Cyfarwyddwr Mewnwelediad, Cyfathrebu ac Ymgysylltu</p>
A2	<p>Trefniadau cadeirydd pwyllgor Er bod Cadeirydd y Bwrdd ar hyn o bryd yn cadeirio'r Bartneriaeth, lechyd y Boblogaeth a'r Pwyllgor Cynllunio o ystyried ei fabandod a'i gylch gwaith, ni ddylai'r trefniant</p>	<p>Mae'r bwrdd iechyd wedi cael nifer o aelodau annibynnol newydd ymuno â'r bwrdd yn 2023 a bydd cadeirydd newydd yn cael ei benodi yn gynnar yn 2024. Cymerir y cyfle i adolygu'r trefniadau ar</p>	Mawrth 2024	<p>Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol</p>

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau a gynlluniwyd mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig yn cael eu cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
	hwn fod ond un dros dro i ryddhau capasiti'r Cadeirydd a galluogi'r pwyllgor i roi'r sicrwydd sy'n ofynnol iddi fel Cadeirydd y Bwrdd. Dylai'r Bwrdd lechyd geisio penodi Cadeirydd Pwyllgor o'r garfan ehangach o Aelodau Annibynnol (Blaenoriaeth Canolig).	gyfer pob pwyllgor er mwyn sicrhau bod y cadeirydd ar gyfer pob un yn cyd-fynd â sgiliau'r aelodau annibynnol.		
A3	<p>Bwrdd yn cerdded o gwmpas Mae teithiau cerdded bwrdd yn ad-hoc ac yn canolbwyntio gormod ar wasanaethau gofal eilaidd. Dylai'r Bwrdd lechyd:</p> <p>a) cynyddu amlder teithiau cerdded, gan sicrhau eu bod yn cynnwys Aelodau Annibynnol a Chyfarwyddwyr Gweithredol, ac yn cwmpasu ystod ehangach o wasanaethau'r Bwrdd lechyd (Blaenoriaeth Uchel);</p>	<p>a) Mae'r tîm gweithredol yn cynnal ymweliad safle misol ac mae grŵp gwasanaeth gwahanol yn cael ei ddyrannu i bob grŵp fel bod pobl sylfaenol, cymunedol, therapïau, iechyd meddwl ac anableddau dysgu yn cael eu hymweld bob mis. Gwahoddir aelodau annibynnol i'r rhain. Bydd amserlen ar gyfer aelodau annibynnol sy'n cyd-fynd â rhaglenni gwaith</p>	Tachwedd 2023	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau a gynlluniwyd mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig yn cael eu cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
	<p>b) datblygu fframwaith ar gyfer ymweliadau er mwyn galluogi dull cyson (blaenoriaeth uchel); a</p> <p>c) sicrhau bod themâu a chamau gweithredu allweddol sy'n deillio o'r ymweliadau'n cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch (Blaenoriaeth Uchel).</p>	<p>pwyllgorau yn cael ei rhannu gyda'r Bwrdd ym mis Tachwedd 2023.</p> <p>b) Mae'r Fframwaith ar waith a bydd yn cael ei rannu gyda'r Bwrdd ym mis Tachwedd 2023.</p> <p>c) Bydd themâu a chamau gweithredu allweddol yn cael eu cynnwys yn adroddiad y Cadeirydd a'r Prif Swyddog Gweithredol i'r Bwrdd gydag adroddiad uchafbwynt chwarterol i'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch yn nodi camau gweithredu ac ymatebion.</p>	<p>Tachwedd 2023</p> <p>Tachwedd 2023</p>	<p>Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol</p> <p>Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol</p>

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
A4	<p>Fframwaith Sicrwydd Bwrdd Mae'r Bwrdd lechyd wedi parhau i adolygu a gwella Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd (BAF); fodd bynnag, mae rheolaethau a sicrwydd ar gyfer yr amcan darparu gofal mewn amgylcheddau diogel a modern yn cael eu hystyried yn gyfyngedig heb unrhyw gamau clir ar waith i fynd i'r afael â hyn. Felly, dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod yr adroddiad cryno yn nodi camau sy'n cael eu cymryd i wella'r rheolaethau a'r sicrwydd i sicrwydd rhesymol (Blaenoriaeth Uchel).</p>	<p>Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau a gynlluniwyd mewn ymateb i'r argymhellion</p> <p>Mae'r holl fylchau a nodwyd mewn rheolaeth a/neu sicrwydd sy'n ymwneud â BAF 7: Darparu Gofal, mewn Amgylcheddau Diogel, Modern yn cyd-fynd â chamau gweithredu clir i fynd i'r afael â nhw.</p> <p>Wrth symud ymlaen, bydd tabl sy'n crynhoi'r symudiadau o ran 'tueddiad' a 'sicrwydd' ar gyfer pob elfen o'r BAF ers yr adroddiad diwethaf, yn cael ei gynnwys ym mhob papur eglurhaol. Yn ogystal, bydd y naratif cysylltiedig yn tynnu sylw at y meysydd hynny lle mae'r sicrwydd naill ai'n 'Gyfyngedig' neu 'Dim', neu lle mae'r sicrwydd wedi dirywio ers yr adroddiad diwethaf. Bydd camau y cytunwyd arnynt i fynd i'r afael â'r bylchau rheolaeth/sicrwydd a nodwyd yn parhau i gael eu manylu gyda</p>	Mawrth 2024	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau a gynlluniwyd mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig yn cael eu cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
		dogfen Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd yn lle.		
A5	<p>Rheoli risg Er bod risgiau corfforaethol yn cael eu neilltuo i bwyllgorau, nid ydynt yn cael eu defnyddio'n effeithiol i hysbysu busnes y Bwrdd a'r pwyllgor. Dylai'r Bwrdd lechyd fynd i'r afael â hyn drwy sicrhau bod risgiau corfforaethol yn cael eu hystyried wrth lunio rhaglenni gwaith pwyllgor ac agendâu (Blaenoriaeth Canolig).</p>	<p>Bydd rhaglenni gwaith pob pwyllgor yn cael eu hadolygu yn erbyn y risgiau a neilltuir i'r pwyllgor hwnnw i sicrhau bod adroddiadau rheolaidd yn cael eu darparu tra bod y sgôr risg yn parhau i fod yn uwch na'r archwaeth. Mae hyn eisoes ar waith ar gyfer y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid sy'n derbyn diweddariad chwarterol ar dri risg 25 - gofal wedi'i gynllunio, canser a gofal brys ac argyfwng. Mae cylch gorchwyl y pwyllgorau hefyd yn cael eu diwygio mewn perthynas â phwerau dirprwyedig a fydd hefyd yn cynorthwyo wrth gynllunio agenda.</p>	Mawrth 2024	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau a gynlluniwyd mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig yn cael eu cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
A6	<p>Perfformiad gofal sylfaenol Mae gan yr Adroddiad Perfformiad Integredig gyfeiriad cyfyngedig at berfformiad gofal sylfaenol. Fel rhan o'r adnewyddu a gynlluniwyd, dylai'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod mwy o ffocws ar berfformiad gofal sylfaenol (Blaenoriaeth Uchel).</p>	Mae adrodd ar ddata gofal sylfaenol yn llai aml na gwybodaeth perfformiad arall (ychydig sy'n cael ei adrodd bob mis) ond bydd yr IPR yn cael ei ddatblygu i gynnwys mwy o wybodaeth.	Mawrth 2024	Cyfarwyddwr Cyllid a Pherfformiad
A7	<p>Craffu ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau Er bod rhai gwelliannau wedi'u gwneud, mae lle sylweddol i wella o hyd yn y ffordd y mae ansawdd a diogelwch gwasanaethau yn cael eu craffu. Dylai'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod y Cyfarwyddwyr Gweithredol Clinigol sy'n gyfrifol am ansawdd a diogelwch yn cyflwyno'r Adroddiad Perfformiad Integredig (IPR) i'r Pwyllgor</p>	Agenda i'w diwygio i newid cyflwyno cyfrifoldeb.	Rhagfyr 2023	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau a gynlluniwyd mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig yn cael eu cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
	Ansawdd a Diogelwch (Blaenoriaeth Uchel).			
A8	Monitro cyflwyno strategaethau Nid oes unrhyw fecanweithiau ar waith i fonitro darpariaeth Strategaethau Iechyd ac Ystadau'r Boblogaeth. Dylai'r Bwrdd Iechyd roi mecanweithiau ar waith i fonitro darpariaeth o'r strategaethau hyn, ac adrodd ar gynnydd i'r pwyllgor perthnasol (Blaenoriaeth Uchel).	Mae'r adroddiad cynnydd strategaeth ystadau ar raglen waith y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid a'r strategaeth iechyd poblogaeth ar raglen waith Iechyd a Phartneriaethau Poblogaeth. Bydd adolygiad blynyddol o'r strategaethau'n cael ei gynnal gan y Bwrdd.	Mai 2024	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol
A9	Llythyrau atebolrwydd Er gwaethaf yr heriau ariannol sy'n wynebu'r Bwrdd Iechyd, nid yw dau lythyr atebolrwydd wedi'u llofnodi eto. Dylai'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod yr holl lythyrau atebolrwydd ar gyfer 2023-24	Bydd hyn yn cael ei ddatrys erbyn 30 Tachwedd 2023 a bydd system fwy cadarn yn cael ei gweithredu ar gyfer 2024-25 er mwyn bwrw ymlaen â'r hyn a ddysgwyd o eleni.	30 Tachwedd 2023	Cyfarwyddwr Cyllid a Pherfformiad

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau a gynlluniwyd mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig yn cael eu cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
	wedi'u llofnodi (Blaenoriaeth Uchel).			
R10	<p>Goruchwyllo cynlluniau Cynilo Er bod y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid yn edrych ar y gofynion arbedion lefel uchel, gallai'r pwyllgor elwa o dderbyn adroddiad manylach i gynorthwyo craffu. Dylai'r Bwrdd lechyd ddarparu adroddiad arferol i'r pwyllgor sy'n nodi'r cynlluniau cynilo penodol y mae'r grwpiau gwasanaeth a'r cyfarwyddiaethau corfforaethol wedi'u rhoi ar waith, a'r cynnydd o ran cyflawni (Blaenoriaeth Uchel).</p>	<p>Adroddiad arbedion chwarterol i'w ychwanegu at y rhaglen waith ar gyfer y Pwyllgor Perfformiad a Chyllid.</p> <p>Fel rhan o ddatblygiad y cynllun blynyddol/cynllun ariannol, darperir cyflwyniadau rheolaidd i'r pwyllgor ynghylch y gwaith i'w ddatblygu, gan gynnwys cyfanswm yr arbedion sydd eu hangen. Mae'r manylion i gyflawni hyn yn cael ei weithio allan yn ystod gyda grwpiau gwasanaeth a swyddogaethau corfforaethol.</p>	Rhagfyr 2023	Cyfarwyddwr Cyllid a Pherfformiad

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.